

Rev' John McArthur Blair. 330,
Highmore Place.

AIREAMH XIII.

Pris Tri Sgillinn'.

FEAR-TATHAICH NAM BEANN.

AN CEUD MHIOS, 1849.

"Gràdhaitichidh tu an Tighearna do Dhia, le d' uile chridhe, agus do
choimhearsnach mår thu féin,"

G L A S G O W

PRINTED AND PUBLISHED BY WILLIAM GILCHRIST, 145 ARGYLE STREET,
AND SOLD BY

MACLACHLAN, STEWART, & Co., EDINBURGH.

M D C C C X L I X.

"Gràdhailchidh tu an Tighearna do Dhia, le d' uile chridhe, agus do choimhearsnach mar thu fèin."

FEAR-TATHAICH NAM BEANN.

AIR. XIII.] AN CEUD MHIOS, 1849.

[R'A REIC ARSON
TRI SGILLINN'.

CONTENTS :—I. Exhortations Suitable to the New Year, page 375. II. Exposition of the Parables of the Mustard-seed, and of the Leaven. Mat. xiii. 31—33, page 383. III. Exposition of Hebrews, vii, 1—4, page 389. IV. Questions on Spiritual Experience, page 395. Answer by Editor, page 398. V. The Christian's Hope—A Poem, page 402. VI. Public News—Abdication of the Pope—France—Austria & Prussia—The late disasters at Sea—Progress & Mortality of Cholera, page 403—5.

I.

EARAILEAN FREAGARACH DO'N BHLIADHN' UIR.

"Teagaisg dhuinn ar làithean àireamh chum gu'n soeraich sinn ar cridhe air gliocas." Salm xc. 12.

"Tha crioch nan uile nithean am fagus, uime sin bithibh measarra, agus deanaibh faire chum ùrnuigh, agus roimh na h-uile nithean biodh agaibh teas-ghràdh d'a chéile." 1 Pead. iv. 28

"Chum gu'n gluaiseamaid ann an nuadhachd beatha." Ròm. vi. 4.

A CHAIRDEAN IONMHUINN.

Tha e cleachdta aig càirdean 'na leithid so de dh'äm a chéile fhàiliteachadh, agus "bliadhna mhaith ùr" a ghuidhe d'a chéile. Gu cinnteach is ann le làn dùrrachd cridhe a ghuidheamaide "bliadhna mhaith ùr" do'r eàirdean gu léir—ag ùrnuigh gu'n robh gràs, agus sith air am meudachadh dhuibh gu pait—gu'n robh an Tighearna g'ur beannachadh 'n ur maoin agus 'n ur teagh

lach—anns a' bhaile, agus anns a' mhach-thir; agus os ceann nan uile "g' ur daingneachadh 'n ur sluagh naomha dha féin" (Deut. xxxiii.)—gu'n robh e ga'r fiosrachadh le beannachdan aimsireil, 'us le beannachdan spioradail as na h-ionadan nèamhaidh anns an Tighearn Iosa Criosc.

Thug Dia 'na mhaitheas sinn gu crích aon eile de na cuairtean sin le m' bheil sinn a' tomhas ar n-aimsir air thalamh, agus tha e ro dhleasnach dbuinn stad car tamuill ann an so, agus beachd-smaoin-eachadh air buntainneis an Tighearna ruinne, agus ar gnàthachadh-ne do 'thaobh-san. "Cuimhnichidh tu an t-slighe sin uile air an do threòraich an Tighearna do Dhia thu ré an dà f'hichead bliadhna so anns an fhàsach," deir Maois ri clann Israel mar a bha e gu dealachadh riuth (Deut. viii. 2); agus ghuidheamaid air gach aon do'r luchd-léughaidh iad a "dheanamh aig an àm ath-chuimhne air an aimsir a chaidh seachad"—iad a smaoineachadh air gach céum air an do threòraich an Tighearna iad, co dhiubh is fichead, 'dha no trì dh' f'hicheadan bliadhna, a tha iad air an turus ann am fasach an t-saoghail so. Tha e iomchuidh—tha e feumail gu'm bitheamaid aig erich gach là a' beachdachadh air tròcairean ar Dé agus da rireadh ag iarrайдh co-chomunn spioraid ris: oir tha crioch gach là ag innseadh dhuinn mu chriochnachadh ar cuairt-ne air thalamh. Ach tha amannan a's sònruichte na chéile tha 'g ar gairm gu beachd smaoineachadh, gu féin cheasnachadh, gu tarruing dlùth do'r Dia; agus is ann dhiubh so gu cinnteach an t-àm 's am bheil sinn a' ruigheachd an uilt-chrìche eadar dhà bhliadhna—anns am bheil siunn a' seasamh air an fhaobhar sin a tha dealachadh a' ghlinn troimh 'n tainig sinn o gach gleann agus glaic a tha fathasd air thoiseach oirnn. Is ann dhiubh so gu cinnteach an t-àm anns am bheil a' bhliadhna a bh'ann air iteig a ghabhail—air an t-saoghal fhàgail—air direadh gu àirde na siorruidheachd a thoirt sgeòil air ar n-uile ghniomharan, agus ar n-uile smaointeán, ré a còmhnuidh-se air thalamh. Tha'n cunntas so a nis air a chur a sios a thaobh gach aon aguinn ann an Leabhar-cuimhne an Tì uile-chumhachdaich 'us uile-naoimh, agus cha dean ar deòir, no ar n-achdain, no ar n-uile shaothair aon lide dheth dhubbadh a mach a chaoidh. "Chuir thu ar n-eu-ceartan a' d' flianuis, ar peacannan dhòiomhair 'an solus do ghuuisse." Tha iad a nis'na flianuis-san, agus 'an ceann beagan bhliadhna chan diombuain mar i sin a chaidh thar ar cinn—no'n ceann beagan làithean goirid mar am fear is giorra 's a' gheamhradh, bitidh iad air an cur n-ar flianuis féin—'am flianuis an t-saoghaill gu léir, agus a réir teisteas ar gnìomharan do'r taobh bitidh sinn air ar failteachadh mar shluagh beannuichte an Athar gu sonas 'us gu glòir, no air ar n-iomain do'n teine shiorruidh a dh' ullaicheadh do'n diabhol agus da chuid ainglean. "O! gu'n robh sion glic, gu'n tuigeamaid na nithean so, gu'n tugadh-maid fainear ar crioch dheireannach." A Dhé teaguisg thusa dhuinn ar làithean aireamh air dhòigh 's gu'n tionndaidh simi ar eridheachan gu glicas.

Tha'n t-àm so a' gairm oirnn—seadh ag éigheach ruinn mosgladh as ar codal—dùsgadh gu fireantachd—ullachadh gu còdhail a chumail ri'r Dia—gréim a dheanamh air a' bheatha mhaireann-aich; agus an diugh 'n uair a chluinneas sibh guth ur Dé, agus ur Skànuighfhir ga'r gairm a chum nan nithean mòra so O! na cruadhaichibh ur eridheachan—na bithibh le fath a ghabhail air fad-fhulangas Dhé a' càrnadh a suas feirge fa chomhair là na feirge.

Dùisgibh matà as ur cadal—smaoinichibh mar dhaoine tuigseach—mar dhaoine aig am bheil anama neo-bhàsmhor, agus seallaibh air an t-slighe air an do threòraich an Tighearna sibh; agus gléusadh gach aon agaibh 'anam agus a chridhe gu moladh, seadh gu àrd-mholadh a thoirt do Dhia arson a chaoimhneas-gràidh, agus a chaomh-thròcairean. “Ciod! an e mise 'bha ré na bliadhna a' fulang o ghanntar 's o ghort, agus gun fhios agam an diugh féin c'ait am faigh mi greim bidh dhomh féin no do m' theaghlach arson an là maireach?” “An e mise 'tha air mo chiùradh le galar cràiteach nach leig fois dhomh a là no dh' oidhche?” “An e mise a chunnaic aighear mo shùl—mo leanabh caomh, gràdhach air a sgaradh 'uam leis a' bhàs, agus aig am bheil eridhe trom fo sprochd gach là?” “An e mis an aghaidh am bheil an Tighearna 'sgriobh-adh nithean searbha gach là, agus a tha air chrith roimh uamh-uinn a lagha gach uair? Bu fhreagaraiche mo chlàrsach a chrochadh air a' ghéig, agus suidhe ri taobh na h-aimhne a mheasgadh mo dhéur le a sruth.” Mar so feudaidh iomad aon labhairt. Ach their sinn, cha'n e mhàin “gu'm b' fhearr gu'm moladh daoine Dia arson a mhaiteis mhòir,” ach gu'm bheil aig gach aon duine an diùgh air thalamh “deadh aobhar òrain naoimh 'us ciùil,” agus gu'in bu chòir dha laoidh mholaidh d'a Dhia a sheinn air an oidhche so. Oir ciod e do chor? Ciod e cor d'anama? Am bheil thu air d' fhìreanachadh gu saor le gràs Dhé tré'n t-saorsa a dh' oibriceadh a mach le Criost? Am bheil thu a'd' chreidmheach? a'd' Chriosduidh? Ma tha tha do chor beannaichte, agus glòrmhor os ceann eainnt no smaoin—tha thu a'd' oighre air na h-uile nithean—a'd' oighre air nèamh agus air Dia féin air dhuit a bhi a'd' chomh-oighre maille ri Criost—agus a nis féin “tha na h-uile nithean a' comh-oibreachadh chum do mhaithi.” Agus ma tha na nithean so mar so an tig dhuit a bhi 'gearan no 'caoidh? Nach tig dhuit a bhi 'moladh an Ti ghràsmhoir a rinn nithean eo mòra arson d'anama? “Do na h-ionracain tha cliùth ciatach.” Do gach Criostuidh tha e iomchuidh an Tighearna a mholadh am feadh a tha bith aige. Am bhéil thu bochd? Dean gàirdeachas gu'm bheil thu bliadhna eile nas dluithe air an àm anns an làn shealbhaich thu saibhreas do-rannsachaidh Chriosd. Am bheil thu tinn? Dean gàirdeachas gu'm bheil thu nas dluithe air an ionad sin far nach 'eil achdain no gràdh, agus nach abair an luchd-còmhnuidh “tha mi tinn”—far am bheil *slàinte* sbiorruidh. Am bheil thu caoidh do sgarachdainn o d' chàirdean 's o d' theagh-

lach? Dean gàirdeachas anns gu'm bheil thu a' teannadh ris an àite 's nach 'eil dealachadh, no sgarachdainn nas mò. Am bheil thu fo thùrsadh tré iona buaireadhl? Dean gàirdeachas anns gu'm bheil thu a' dlùthachadh air an àm anns an ruig thu Sion le caithream agus aoibhneas siorruidh air do cheann, anns am faigh thu aoibhneas agus anns an teich bròn agus osnaich air falbh. Ciod air bith do chor a thaobh an t-saoghal—ged a robh tonn 'an déigh tuinn de dh' àmhghar a' dol tharad dean gàirdeachas anns gu'm bheil trioblaidean na beatha so ag oibreachadh a mach dhuit trom thomhas de ghlòir a tha sior mhaireannach—anns gu'm bheil do shláinte nas dlúithe na'n uair a chreid thu.

Air an làimh eile am bheil thu, mar gu truagh a tha na milt-ean, gun ghràdh do Dhia—gun aonadh ri Criod—gun sdiùradh o Spiorad na naomhachd? Am bheil thu saoghalta, neo-iompaichte a' d' chridhe 's a' d' chaithe-beatha? Ma tha 'chùis mar so do d' thaobh tha thu dearbh-thoilteanach air ifrinn na dòruinn—air pianntaibh siorruidh. 'Setuarasdal a' peacaidh am bàs, agus tha gach aon pheacadh a' toiltinn feirg agus mallachd Dhé a nis agus a rith-is. Tha thusa 'dhuine mhi-chreidmhich, agus shaoghalta 'ga thoiltinn so. Ach 'an àite thu bhi air do thilgeadh 's a' mhionaid do dh' ionad na dòruinn tha thu chòmhnuidh ann an tir nam b-eò—'us cha'n e sin uile—tha thu chòmhnuidh ann am fearann nan gràs. Tha thu air do ghleidheil bliadhna 'n déigh bliadhna far am bheil Dia ann an Criod a' deanamh réidh an t-saoghal ris féin, agus a' tairg-sinn maitheanais—a' tairg-sinn na beatha maireannaich dhuit mar shaor thiodhlae. Tha sonas siorruidh air a thairg-sinn—tha nèamh nan nèamhan fosgailte le dorsa farsuing fial eadhoin do cheann-feadhna nam peacach. Agus 'n uair a tha chùis mar so—'n uair a tha gràs, agus glòir air an tairg-sinn gu saor dhuit-sa—dhuit-sa 'tha toillteanach gach là air ifrinn am buin dhuit a bhi monbhur 's a' gearan? Nach buin dhuit a bli 'moladh, agus a' cliuthachadh an Ti sin a tha eo foighidneach, fad-fhulangach—a tha eo pailt ann an caoimhneas-gràidh, 's ann an caomh-thròcaircean? Tha e iomchuidh do gach aon 'n uair a sheallas e air an t-slìghe air an do threòraich an Tighearna e ré na bliadhna 'chaidh seachad a bhi 'toirt molaidh, agus taing dhà: agus am fear nach dean mar so tha e 'nochdadadh cridhe cruaidh neo-mothachail agus mi-thaingeil.

II. Ach seallamaid mar an ceudna air ar gnàthach-ne 'thaobh Dhé. Tha 'chaoimhneas-gràidh-san ùr dhuinne gach maduinn agus gach feasgar; agus bu choir gu'm b'i a' cheud cheist a chuirean—maid oirnn féin gach là, "Ciod a dh' locas mi do Dhia arson na rinn e dhomh de mhaith?" Ach 'na àite so tha sinn gach là ga dhì-chuimhneachadh, agus ga aicheadh. Annas na h-uile nithean tha sinn a' tighin gearr, agus cha'n eil aon de 'aitheantan nach do bhris sinn. O! smaoinichibh air ur dòighean. Seallaibh air ur gnàthachadh ré na bliadhna 'chaidh seachad. Cuiribh gach peacadh a rinn sibh fa chonhair ur sùl, agus beachdaichibh orra 'n au

làn ogluidheachd agus 'n an uile an-tromachadh, agus deanaibh aithreachas anna. Seallaibh air a lot sibh le'r n-aingidheachd, agus guilibh arsoa ur mi-dhìlseachd. Seallaibh air a liutha cothrom príseil a leig sibh seachad, agus nach glac sibh a chaoidh tuille, agus aidichibh ur n-amaideachd—irislichibh sibh féin 'na lèhair-san, agus O! guidhibh air-san gu m fidireadh 's gu'n ranns-aicheadh e féin, agus gu'n leigeadh e ris dhiubh aon slighe olc, no aingidh a tha annaibh. Ceasnaichibh sibh féin gu mion. Cuiribh cùl gu buileach 's gu bràth ris na peacuidhean sin 's an robh sibh ciontach 's a' bhliadhna chaidh seachad, agus seachnaibh na nithean sin a tharruing chum peacaidh, agus amaideachd sibh. Feuchaibh an glan sibh air falbh an taois ghoirt gu buileach as ur eridheachan. Ach an duine sin a theid a steach air bliadhna'ùir le frèumh shearbhadais 'na chridhe feudaidh e làn chinnt a bli aige nach fàs i ro shean gus am buain esan toradh goirt agus searbh bhàrr na frèumh sin. Esan a dh' iarradh cleachduinn mhearachdach, no aig-ne thruaillidh a thoirt leis tha e coltach ri duine a rachadh air thurus le bior 'na chois—le teine 'na bhrollach. Agus an duine sin a theid a steach air bliadhna'ùir gun mhion-rannsachadh air a chridhe, 's air a cleachduidhean féin tha e co amaideach ris-san a chuireadh mar sgaoil air cuan dorcha, doiniounnach gun sùil a thoirt air seòl no tarruiug stiùir—air aon bhall de aef huinn a' bhàta. Iarraibh matà eòlas fhaghluinn oirbh féin. Cuiribh thar a' chlàir gun dàil, gun eisiomail gach droch cleachduinn agus aig-ne—daingniplibh gach buaidh, agus béus a tha maith—neartaichibh an ni a tha lag, agus O! cuiribh roimhibh ré na h-aimsir a dh'fheudas a bhi fa'r comhair gu'n gluais sibh ann an "nuadbachd beatha"—gu'n gluais sibh leis an tuille faicill, faire, agus iris-leachd—gu'n iarr sibh gach là ur creideamh a mhèudachadh, agus gu'n cuir sibh ri ur creideamh, eòlas, diadhachd, agus seirc. Cuiribh roimhibh ann 'an neart agus ann an gràs an t-Slànuigh-fhir gu'm bi sibh gach là 'g ar toirt féin a suas nas builiche d'a sheirbhis naomh-san.

Theireamaid mar so riùsan a tha 'nan Criostuidhean. Ach ciod a their sinn riùsan a tha "gun Dia gun dòchas" anns an t-saoghal—riùsan aig nach 'eil smaoin mu bhàs, mu bhreitheanas, no mu bhithbhuantachd, a tha 'g iarraidh an sólais 'am peacadh 's an truaillidheachd. O! gu'n robh air a' bhliadhna—air an là so féin briathran sin Chriosd, "Tha'n t-àm a' teachd, agus tha e 'nis ann 's an cluinn na mairbh guth Mhic Dhé agus iadsan a chluinneas bitidh iad beò"—gu'n robh na briathran so air an coimhlionadh do'n taobh-san. Is leòir gu cimteach, cienteach an aimsir a chaidh seachad arson toil na feòla, arson amaideachd agus aingidheachd; agus is mithich dhoibh a nis dùsgadh as an codal. Theireamaid riutha mar a thabhairt Maighstir na huinge ri Iònáh, "Ciod is eall dhuit O! thusa 'tha a' d' chodal, éirich agus gairm air do Dhia?" Theireamaid riutha teicheadh o'n fheirg a tha ri teachd, a tha teachd nas dlùithe, 's nas dlùithe, agus a tha nis —ma mhair-

eas iad mar a tha iad—mòran nas tinne orra na bha i mu'n àm so an uraidh. 'S ann acasan a tha'm feum air aithreachas, air creid-eamh, air nuadhachd beatha. Oir cuimhnicheadh iad ged a tha Dia fad-fhulangach nach deanar magadh air. Tha 'fhearg air a nochdadhbh 'an aghaidh gach uile mhi-dbiadhachd, agus aingidheachd dhaoine; agus gu ro chinnteach thig breitheamhns 's cha dean e moille. Gheibh am peacuidhean a mach iad, agus ciamar air bith a mheallas iad iad féin a nis chi iad gur e crioch nan nithean 's am bheil iadsan a' gluasad gu cinnteach cinnteach am bàs. Is eagallach ri smaoineachadh gu'm biodhmaid ré gach là—ré gach Sàbaid sad bliadhna o cheann gu ceann a' dol air ar n-aghaidh ann an naimhdeas an aghaidh an Ti uile-chumhachdaich agus ghràsmhoir. Is ro eagallach ri smaoineachadh gu'm bheil iad ann a tha aig ceann na bliadhna a' bàthadh gach euimhne air peacadh 's air siorruidheachd ann am misg, 's ann an truaillidheachd; agus aig toiseach na bliadhna a tha 'gabbail aonta ùir air amaideachd 's air an diadhachd—a tha 'gabbail muinntireas as ùr aig Sàtan gu 'thoil a dheanamh—a tha 'gabbail a' chothroim a thugadh dhoibh arson greim a dheanamh air slàinte gus an tuille dìtidh 'us damnaidh a chàrnadh a suas dhoibh féin. Tha mòran—ro mhòran a tha 'deanamh mar so—a tha 'gabbail cothroim aig a bhliadh'n ùir seach àm air bith eile gus gach anabarr aingidheachd a chur 'an gniomh—gus gach cuthach 'us mì-chéill a nochdadhbh. Cha'n 'eil oidhche cedar dhà cheann na bliadhna 'tha leithid de thoibheum 's de dhùlön air a thoirt do Dhia—air am bheil a leithid de mliisg, de mhiomhan, 's de ruiteireachd a' dol air an aghaidh—air am bheil a liutha duine a' deanamh glòir 'na näire agus ga leigeil féin ris gu sollais-each mar sheirbhiseach—mar shaighdear dileas Shàtain, ri oidhche na bliadhn' ùire. Agus an saoil nach dlùth esan agus ainglean eile an dorchadais air feadh chuideachdan na mì-chéill 's a' mhibhés air an oidhche sin; agus nach 'eil e 'cur failte chridheil orrasan a's mò a tha 'deanamh air a shon—a' toirt furain, agus mis-nich dhoibh? Gun teagamh tha esan air an oidhche sin a' siubhal air ais agus air aghaidh air feadh an t-saoghail a' cur fastaidh ùir air a sheirbhisich féin, agus a' fèuchainn ris an tuille, 's an tuille a tharruing gu 'sheirbhis. Tha e gu cinnteach a' toirt mòr-chliù dhoibhsan a tha 'cuideachadh leis anns an obair so—dhoibhsan a tharruingeas combanach no bana-chombanach gu ole agus mibheus—dhoibhsan mar an ceudna a tha misneachail, catharra, colg-arrá—nach géill 's nach giùg, roimh Dhia, no roimh shiorruidheachd ach a thionndaidheas gu àbhachd gach creideamh agus cràbhadh mar sgéulachdan mhinisteirean agus shagartan—a ni gàire mu'n bhàis agus mu'n bhreitheamhns mar bhòchdan sheana chailleach. Tha e 'toirt mòran cliùth, agus taing do nihuinnitir nan tighean-òsda—na tighean-fastaidh a's fearr a tha aige air uachdar an t-saoghail—dhoibhsan uile tha làdir a dh' òl fiona, agus 'nan daoine neartmhòr a mheasgadh dibhe làdir. Isa. v. 22. Tha e a' toirt moladh, agus duais dhoibhsan a tha fileanta air na

mionnan agus air a' chainnt shalaich—dhoibhsan a tha 'dealbh na carachd, agus nam breugan—dhoibhsan a ni goid, agus slaid. Tha e 'toirt molaidh do gach pàrant mi-chùramach a tha 'togail a ohloinne 'an an-diadhachd a chionn gu'm bheil 'an so teaghlach air an togail dhàsan cearta còmhla nach cuir mòr dhragh air bith air 'g an glaeadh mar a dh'fhàsas iad a suas. Tha é gu seachd-sònruichte 'toirt taing do gach ministeir mi-dhileas a tha 'eur an t-sluagh 'nau eodal le bhi 'g éigheach sith, sith riu 'n uair nach 'eil Dia ann an sith riu—oir ann an so tha 'shaothair-san air a caomhanadh—tha obair-san air a deanamh gu 'làimh. Tha e 'toirt cliuth, agus a' gealtuinn mòr-dhuais dhoibhsan a tha 'brosnachadh Iùdah 'an aghaidh Ephraim, agus a' stuigeadh Ephraim 'an aghaidh Iudah—a tha 'togail aisith, agus iorghuill am measg Chriosduidhean: oir 'n uair a tha sgioba 'bhàta a' tòiseachduinn ri còmhrag an aghaidh a chéile cha 'n 'eil sùil air gaoith, no air gabhair; agus 's ann fodha 'bhios iad gu léir tha e uile choltaeach. Agus an saoil nach 'eil e toirt àrd-mholaidh dhoibhsan a tha aig an àm a' deanamh a leithid de chasgradh, de dh'ar's de mhort air feadh an t-saoghal: oir nach ann an sin a tha 'm foghara pait air a thional d'a shaibhlean-san a dh'aona mheall? Tha Sàtan gu cinnteach ag oibreachadh gu dlùth aig a' bhliadhnu'uir; agus cha'n ann an diomhain. Is *sarrach agus fogharadh* dhàsan an t-àm sin. Tha e 'eur mòran sil air an là sin; agus tha e 'faicinn mòran de na chuir e roimhe a' toirt a mach toraidh phailt.

Ach cha n'eil teagamh aguinn nach 'eil aig an àm chòudna gairdeachas an làthair ainglean nèamh os ceann ioma peacaich a tha air an là sin air a threòrachadh le maitheas Dhé gu aithreachas donhain, agus dùrachdach; agus is i ar n-ùrnuiigh thrèibh-dhireach a thaobh gach aon de'r luchd-léughaidh a tha fathasd fad as o Dhia gu'n robh e air an là sin air a tharruing dlùth dha tré fhuil na reite—gu'n robh Crìosd a' faicinn annsan de shaothair 'anama agus a' deanamh gairdeachais ann.

Tha a' chrioch eadar dha bhliadhna 'na àm soleimte. Tha a' bhliadhnu'uir mar chomharra arson tuiteam, no togail suas mhòran. Ach tha 'bhliadhna 'chaidh thar ar eeann a' labhairt ri muinntir an t-saoghal le guth nas àirde, le gniomharan nas mò, nas drùigh-tiche, agus nas eagallaiche na mòran a chaidh seachad. Cha tâinig bliadhna o cheann liumtean a's soilleire tha 'eur an eàill diomh-anas—tur dhiomhanas nan nithean a's seamhlaiehe, a's urramaiche agus a's ion-mhiannaichte 'am beachd chlanna nan daoine. Feadh Blreatuinn tha na marsantan a bha beagan roimhe sin nam Prionnsachan air an toirt gu bhi cho boehd ris na diolan-déiree. Feadh chearnan eile de'n Roimh-Eòrpa tha Rìghrean, 'us Iompairean a' teicheadh le'm beatha, agus ga'm folach féin uapa-san a b'abhaist eriothnaehadh roimh'n guth, no sléuchdadhl 'nan làthair. Tha ciimeach air éiridh an aghaidh cinnich, agus sluagh 'an aghaidh sluaigh. Tha bruaillean, agus buaireas air feadh an t-saoghal, agus eridheachan dhaoinc a' failneachadh le h-eagal. Agus ann ar

dùthaitch féin ged nach tainig an claidheamh dlùth dhuinn b' fhéudar a tharruing ann an Eirinn; agus anns na ceannan sin a bhuineas dhuinn 's an Aird-an-Ear tha e 'nis féin ga dhath ann am fuil. Ach thainig ni oirnn a tha co marbh-tach ris a' chlaidheamh—a' phlàigh a ghluaiseas 's an dorchas, agus a mhilleas aig a' mheadhon-là. Tha i so 'nar dùthaitch a' gearradh as nan ceudan, agus air ro bheag fairbhein. Tha i so a' tighin gu dlùth air cùumaibh na gorta sin a rinn uiread chlaoidh air ar sluagh o cheann bliadh-na no dhà.

A mhuiintir na Gàeltachd, tha 'ghort 'n ar measg o cheann dà bhliadhna. Tha a' phlàigh 'g ar bagradh aig an àm. O! nach iomchuidh dhuibh-se smaoineachadh air briathran an Tighearna ri 'shluagh o shean. "Thug mi dhuibh glaine fhiacan—gaiune arain—gidheadh cha do phill sibh riumsa, deir an Tighearna. Bhual mi sibh le seargadh, 'us le crith-reothadh, gidheadh cha do phill sibh riumsa deir an Tighearna. Chuir mi 'n ur measg a' phlàigh a réir nòis na h-Eiphit, gidheadh cha do phill sibh riumsa deir an Tighearna. Air an aobhar sin mar so ni mi riut, agus a chionn gu'n dean mi mar so riut ulluich thu féin gu còdhail a chumail ri d' Dhia O! Israel."—Amos iv. Tha gainne arain—tha gainne an fhocail mar an ecudna air mòran de'n Ghàeltachd a ruigheachd, agus tha 'phlàigh ag itealaich m'a timchioll. Nach ro iomchuidh dhuibh matà a chàirdean ullachadh gu còdhail a ghleidheil ri'r Dia. Is iomad—O! s iomad aon dhiubhsan a bha làidir, fallain mu'n àm so an uraidh, a ghairmeadh chum na còdhail uaithe sin. Is iomad, iomad aon a tha 'n diugh slàn, fallain a ghairmear thun a' mhòid mu'n tig a' bhliadbna so gu crìch. Féumar a chòdhail a ghleidheil, ullaichte, no neo-ullaichte g'am bi sinne. O! 's eagallach an ni dol neo-ullaichte gu breitheanas. Is ro uamhasach an ni tuiteam ann an làmhan an Dé bheò, agus a bhi air ur tilgeadh do'n ionad 's am bi gul agus giosgan fhiacal. O! smaoinichibh air na nithean so, agus am feadh 's a tha fad-fhulangas Dhé a' strì ruibh-se deanaibh-se strì agus spàирn gu dol a steach air a' gheata chumhan. Deanaibh greim air Criod. Iarraibh an Spiorad Naomh. Tréigeadh an t-aingidh a shlighe agus an duine eucorach a smaointe. "Gluaisibh ann an nuadhachd beatha"—gluaisibh ann an gràdhi eadhoin mar a ghràdhaich Criod sibhse, agus a thug e e féin air ur son. An sin co dhiubh is beatha, no bàs duibh air a' bhliadhna so gheibh sibh beatha mhaireannach—beatha ghlòrmhor maille ri Dia. Ach labhair Dia ruibh aon, seadh fòs dà uair; agus thubhairt e, "Am fear a chronaichear gu minic gidheadh a chruadh-aicheas a mhuiNeal sgriosar e gu h-obann agus sin gun leigheas."

Gu'n robh Dia a' deònachadh bliadhna mhaith ùir dhuibhse uile a chàirdean le bhi 'g ur beannachadh anns gach aon agaibh iompa-chadh o 'pheacaidhcan, agus le r'n-anama ùrachadh gach là ie 'ghràs.

II.

COSAMILACADAN AN T-SIL-MHUSTAIRD, AGUS
NA TAOIS'-GHOIRT.

"Chuir e mach cosamhlachd eile dhoibh ag ràdh. A ta rioghachd nèimh cosmhul ri gràinne de shiòl mustaird, a ghabhì neach agus a chuir e 'na shearann. Ni gun amharus a's lugha do gach uile phòr: gidheadh air fàs da, is e a's mòd de na luibheamaibh, agus fasaidh e 'na chrann: ionnus gu'n tig eunlaith an athair, agus gu'n dean iad nid 'na ghengaibh. Cosamhlachd eile labhair e riu; Is cosmhul rioghachd nèimh ri taois ghoirt a ghabh bean agus a dh' fholaich i ann an trì tomhasaibh mine, gus an do ghoirticheadh an t-ionlau."—Mat. xiii. 31—33. Faic cuideachd Marc, iv. 30—32, agus Lùc. xiii. 18, 19.

THA'N dà chosamhlachd so a' tighin gu ro fhreagarach 'an déigh na dithis air an tug sinn cheana mineachadh. Tha 'cheud aon diubh sin—cosamhlachd an t sioladair—ag innseadh gu'n robh trì earrannan de'u t-siol mhaith ri failneachadh ann an droch ghrunnd an t-saoghal. Tha'n dara aon—cosamhlachd a' choguill—a rithis ag innseadh gu'n rachadh mòran a dheanamh chum millidh na li-aioi earrainn a bha ri toradh a ghiùlan—gu'n rachadh am *fìadh-ghart* cronail a chur 'na mheasg leis an nàmhaid gu brigh an fhuinn a dheothal air falbh uaithe, agus 'an dùil gu'n spionadh seirbhisich an tuthanaich mòran de'n chruithneachd maille ris a' chogul.

Bha na nithean so ro bhagarach, agus ullamh gu luchd-leanmhuinn Chriosd a lionadh le eu-dòchas; oir ciod am maith a bhi 'saoithreachadh ann an rioghachd nèimh a chur air bonn ma's ann mar so a bha gach oidhirp ri tionndadh a mach? Ach tha Chriosd a nis a cur an céill ged a bha naimhdean "na rioghachd" lionmhor, làidir, cuilbheartach 'us ged a bhiodh ceud-fhàs na rioghachd sin beag, agus a réir coslais suarrach—gidheadh gu'm buadhàicheadh i, 's gu'n tugadh i buaidh—gu'n sgaoileadh agus gu'n cinneadh i air gach taobh gus, coltach ris a' chraoblh *mhustaird* an tugadh a geugan fasgadh do gach aon a dh' iarradh fasgadh uaipe—gus, cosmhul ris an *taois-ghoirt* an drùigheadh i air a' mheall uile 's am bheil i air a càradh, agus an atharraicheadh i a nàdur gu buileach. Mar so 'n uair a tha na déuchainnean a tha air thoiseach air seirbhisich Chriosd air an conmharrachadh a mach dhoibh chuin 's gu'm biodh iad faicilleach, faireil tha aobhar misnich air a toirt doibh gu saoithreachadh ann am foighdin, 's ann an dòchas; oir tha e air inuseadh dhoibh gu soilleir agus gu ciunteach gu'n soirbhich rùn an Tighearna 'n an làmhan. Bha na briathran an uair a labhradh iad féumail gu comh-flurtachd a thoirt do'n "tréud bhig," agus biodhmaide 'toirt comh-fhurtachd d'a chéile leis 'n ar là fein. Tha féum againn air sealtuinn 'os ceann nan cùisean, 's nan deuchainnean a tha 'bacadh na firinn air gach làimh—air sealtuinn air

“focal eimteach na fuistneachd” a tha 'g innseadh mu a buaidh agus a soirbheachadh iomlan aig a' cheann mu dheireadh. Tha'm focal so aguinn mar lòchran 'am meadhon dorchadais. Seallamaid ris, agus deanamaid ar gabhail air le dòchas, agus le misnich.

Tha'n dà chosamhlachd so cosmhuil r'a chéile ann a bhi 'g innseadh mu shoirbheachadh rioghachd nan gràs, agus sin o thoiseach ro bheag, 'us mi-ghealtanach : ach tha dealachadh eatorra anns gu'm bheil iad a' leigeil ris na firinne so bho chaochladh seallaiddh. Tha “'chraobh-mhustaird” a' leigeil ris Eaglais Chriosd gu sònruichte mar a tha i a' coimhead ann am fianuis an t-saoghal—ann an sealladh nan uile—na craoibh mhoir, mhaisich, iongantaich, o shiol ro mheanbh—agus nan ceadaicheadh an tìne dhuinn dh-fheudadh-maid a leigeil ris gu'm bheil e ann an so air a chomharradh a mach dhuinn amhui a tha aig an t-siol beatha agus fas ann féin—agus a tha gach earrann de'n luibh, no de'n chraoibh, ann an tomhas, air a ghabhail a steach ann o thus—air dhòigh 's nach 'eil nì ur air bith air a chur ris gus am bheil a' chraobh a' tighin gu tìn fhàs—gu'm bheil a mhàin am beag a' fas 'na mhòr—na buaidhean agus na feartan sin a bha anns an t-silein a' sgaoileadh, agus a' cinntin—mar so ann an Criosd—siol agus frèumh na h-Eaglaise—gu'm bheil a h-uile bhuaidhean-sa air an gabhail a stigh o thoiseach. Is esan flor bheatha na h-Eaglaise, agus an uair a tha e 'eur ann an lionmhoireachd àireamh nan naomh, tha e dìreach a' foillseachadh—a' sgaoileadh a mach nam buaidhean, agus nam feartan sin a bha o thus air an tasgadh ann féin mar Shlànuighflear.

Air an làimh eile tha cosamhlachd na taoise a' coimhead air gràs Dhé—air cumhachd na firinn mar a tha e 'deanamh greim air an anam sin a tha truaillidh, agus uigh air n-uigh ag atharrachadh nàduir an anama sin—ga dheanamh cosmhuil ris féin; agus mar so a' naomhachadh anama 'an déigh anama, gus fa dheireadh am bi an saoghal gu léir air ath-nuadhachadh.

Agus a nis theireamaid focal no dhà mu gach cosamhlachd dhiubh fa leth.

1. Cosamhlachd an t-sil-mhustaird. 'N uair a tha Criosd a coimeas fas a rioghachd féin ri cinneas craobhtha e gnàthachadh samhlaidh air an robh a' luchd-éisdeachd sàr eòlach : oir anns an t-Sean Tiomnaidh tha rioghachdan an t-saoghal so air an leigeil ris fo shamhladh chraobh (Dàn. iv. 10—12. Esec. xxxi. 1—9.) agus mar an ceudna rioghachd Dhé.—Esec. xvii. 22—24. Salm lxxxiv. 8.

Ach c'arson a shònruich e air a' Mhustard nach 'eil sinn a' faicinn ach na luibh ro bheag agus suarrach? Is ann mar so a tha sinne a' faicinn ann an dùthchannan fuara : ach ann an dùthchannan blàthha tha e, cha'n e 'mhàin na 'phreas làidir, ach 'na chraoibh mhòir. Their feedhain nach e siol a' Mhustaird “a's lugha de na h-uile phòraibh:” ach cha'n 'eil an so ach *crostanachd* gun bhrigh. Tha siol a' Mhustaird ro mheanbh ann féin. Bha e 'na ghnàth-fhocail 's an àird an Ear, “Co beag ri siol Mustaird;” agus d'a

rèir so chi sinn an Slànuighfhear 'an àit' eile ag ràdh r'a dheis-eiobuill, "Na'm biodh creideamh agaibh mar ghràinne de shiол-Mustaird." Ach ann an coimeas ris an fhàs anabarrach a bha 'tighin uaithé tha e air leth o'gach pòr eile. Is ann mar so a tha sinn ri briathran Chriosd a thuigsinn. Is ann fo'n t-sealladh so—ro lughad an t-silein, agus ro mheud a' chinneis—a bha e 'coimeas Eaglaise fèin ris a' chraoibh-Mhustaird; agus is cinnteach sinn nach faigheadh aon de luchd-éisdeachd coire dha arson a chainnt a bhi mi-flireagarrach.

Is ann 'am briathran aith-ghearr a dh' fhéumas sinn an còrr mìneachaidh air a' chosamhlachd so a thoirt seachad. Faicibh an Eaglais, mar a bha i aig àm foillseachaidh ar Slànuighfhir anns an fheòil. Bha i air a' gabhail a stigh annsan—annsan, naoidhein bochd air a ruagadh o àite gu àite. Faicibh e car dheich bliadh-na fishead a' gabhail còmhnuidh ann an cearn' ionallaich, leth-oirich de'n dùthaich, agus gun iomradh air ach mar "mhas Joseph-an-saor." Faicibh e air a shìneadh anns an uaigh, agus a' luchd-leanmuinn air tilleadh gach aon gu 'àite fèin—agus nach ann mar an siol a's lugha de na h-uile phòran a bha a rioghachd, agus aobhar-san air thalamh. No coimhidibh air an 'treud bheag' a dh'fhàg e 'an déigh direadh gu nèamh. Gu cinnteach bha iad ann am meadhon mhìltean agus mhuilleinean an t-saoghal mar aon ghràinne de shiول mustaird 'an coimeas ri duslach na talmhainn gu léir. Ach faicibh cia mòr an cinneas, agus am fàs a thug a' chraobh so cheana seachad. Tha na miltean do-àireamh 'an diugh ann an glòir a dh'ith de 'toradh, agus a fhuair i na "Craoibh na beatha" do'n anam. Tha na miltean air thalamh a tha 'suidhe le sìth fo a sgàile agus ag itheadh de 'meas le aoibhneas; agus tha'n t-àm a' teachd anns an tig na slòigh sin uile a tha nis ga'n cur fèin bàs le ubhlan Shodoim gu leigheas iarraidh o a duileach—anns an sgaoil i a géugan àghmhor os ceann na talmhuinn uile gu léir.

Tha e air ainmeachadh 'an so gu'n gabh èunlaith an athair fasgadh ann an géugan na craoibhe so: agus tha sinn 'an dùil gur e is seadli dha so gu'm faigh iadsan nach buin gu slàinteil do Eaglais Chriosd sochairean aimsireil na bun—seadh a tha 'toirt fasgaidh dhoibh o dhoininn an léir-sgrios. Tha eachdraidh an t-saoghal a' dearbhadh a' cheud ni dhiubh so. Cha'n 'eil dùthaich 's an deachaidh rioghachd Chriosd riamh a shuidheachadh anns nach d' fhuair uile mhuinnitir na dùthcha sin àrd-bheannachdan uaithe—ann an riaghailtean cothromach, ceart a theagasc do no huachdarain—ann an seire agus iochd a theagasc 'an tomhas do na h-uile; agus 's ann le seal tuinn air an doininn chruaidh de éuceart, fhòirneirt agus an-iocdh de gach gnè a tha 'séideadh thar dhùth-channan Geintileach a chi sinn ciod am fasgadh a th'air a mheal-tuinn leòsan a tha 'chòmhnuidh ann an dùthchannan a tha da-rìreadh Criosduidh, 'us gu'n teagamh is ann a chionn gu'm bheil craobh so an t-soisgeil—mèur de'n Eaglais fhìor ann ar duthaich-ne a tha fasgadh air a dheònachadh dhuinn o'n stoirm sgriosach

sin a tha 'lomadh 'sa rusgadh earrannan eile de'n t-saoghal aig an àm.

A rithis. Is ann gu cinnteach trìd na h-Eaglaise a tha'n saoghal aingidh gu léir air a ghleidheil gun a bhi air a thur-sgrios le iona-ghaoith feirge Iehòbhah. Is ann a chionn gu 'm bheil an cruithneachd a' fàs anns an dail nach 'eil an eogaì air a ghrad-spionadh gu a losgadh. Agus bu chòir do gach duine an fhìrinne so a thoirt fainear,

II Theireamaid a nis beagan mu'n dara cosamhlachd. Tha "taois-ghoirt" (*laibhinn, no beirm*, mar a theirear rithe 'an cearna de'r dùthaich) gu minic air a' ghnàthachadh ann an droch sheadh 's a' Bhìobull—a' ciallachadh truaillidheachd nàduir mhie an duine.—1 Cor. v. 7. Lùc. xii. 1. Galat. v. 9. Ach feudaidh ni aig am bheil caochladh bhuaidhean a bhi air a ghnàthachadh mar choimeas do chaochladh nithean. Tha'n nathair—"na nimh 's na cuilbheart"—na samhladh air Sàtan. Ach tha Criod ag àithneadh d'a dheisciobuill a bhi eosmuill ris an nathair ann an *gliocas*. Tha an Leòmhan anns gu 'm bheil e'n sior *thòir* air *cobhartach* na shamhladh air Sàtan mar an ceudna—ach anns gu 'm bheil e *gaisgeil, buadhmhòr*, 'na shamhladh air Criod—"an Leòmhan de thréubh Iudah." Mar so tha'n "taois-ghoirt" gu minic 'na samhladh air nàdur truaillidh mhie an duine a chionn gu 'm bheil i innt fein searbh, neo-bhlasda. Aeh tha i 'na samhladh air gràs Dhé—air an Spiorad anns a' chridhe a chionn gu 'm bheil i a' sior-sgaoileadh air feadh a' mhill thaois anns an cuirear i, ag atharrachadh a nàduir, a' toirt a buaidhean fein dhà ann an tomhas, agus ga dheanamh fallainn, caoin, air dhòigh 's gu 'm bheil e maith gu lòn, 's gu 'n gleidh e ùine fhada gun dolaidh seach mar a dheanamh e na thaois-mhine gun nì air bith anns an robh nàdur ùr—nàdur nach robh aige roimhe—a chur 'n a cheann.

Tha "tri tomhasan mine" air an ainmeachadh 'an so, tha e coltach, a chionn gu 'robh 'an so tomhas co mòr s a bha 'm bitheantas air fhuinneadh aig aon àm, agus chi sinn gur h-e 'eheart urrad so a dh' àithn Abraham do Shàra a dheasachadh 'n uair thainig na coigrich ro urramach 'ga choimhead ann an còmhnràd Mhamre.—Gen. xviii. 6. Ach tha feadhain a tha 'faieinn ann an so iomradh air na tri earrannan sin a bha gu minic, o shean, air an deanamh de'n duine—*anam, corp, agus spiorad*. Ciamar air bith a tha so, 's i 'n fhìrinne shònruichte a tha air a' teagast dhuinn 's na briathran so—gu 'm bheil rioghachd—no gràs—no spiorad Dhé anns gach anam 's am bheil e a' gabhail còmhnuidh ag atharrachadh, 's ag ath-nuadhachadh a' chridhe 's a' chaithe-beatha gu h-iømlan—gu 'm bheil creidimh, cràbhadh, no diadhachd a' cur seann nithean air eùl, agus a deanamh nan uile nithean nuadh 's an duine sin 's am bheil e. Agus an ceangal ris a' cheud fhìrinne so tha e air innseadh dhuinn a thaobh na dòigh 's am bheil an t-atharrachadh mòr so air a thoirt mu'n cuairt gur ann uigh air 'n-uigh a tha e air a choimhlionadh—gu 'm bheil e 'sior dhol air aghaidh gus am

bheil an duine air a dheanamh "fairfe ann an naomhachd." Tha'n taois-ghoirt a' sior oibreachadh—a' sior *bheirmeadh* gus am bheil i a' drùghadh, agus a' toirt atharrachaidh air a' h-uile smùirnein de'n mheall 's an càirear i.

Nach ro fhéumail do gach aon le'm miann dol a steach do rioghachd Dhé na firinnean so 'thoirt fainear? Tha iad lionnhor nach 'eil a' toirt feairt air bith orra. Tha iad bitheanta a their Crioduidhean rintha féin nach leig leis an t-Soisgeul drùghadh ach air cuibhrinn glé bheag de'n intinn, no de'n coluinn. Chithear iad aig am bheil an teanga a mhàin air an atharrachadh—a labhras gu leòir mu chreideamh, ach nach dean aon ghniomh naomh no seirceil. Tha iad ann a rithis a tha 'gleidheil na *laibhinn* 'n an cridheachan mar a their iad: ach a' toirt an ro aire nach bean i do an gniomharan nas mò. Tha iad a' sior osnaich, a' sior achdain; ach cha dealaich iad car mionaid ri'n sannt, no ri'n éuceart. Tha iad ann mar an ceudna a ghleidheas 'n an làmhan i, ach a tha cùramach nach ruig i an cridheachan. Is iad so iadsan a ghlanas taobh a muigh a' chupa; ach an taobh a stigh a tha làn truaillidh-eachd—iadsan a tha 'g earbsa as an gniomharan féin arson firean-achaidh, agus aig nach 'eil gràdh do Dhia, no creidimh ann an Criod. O! tha tha iad ro mhiniac a leigeas le cumhachd, agus feartan na firinn drùghadh air earrannan de'n nàdur 's de'n caithe-beatha ach a tha 'cur rompa gu'n gleidh iad earrann no dha fo ghlais 'us iuchair dhoibh féin 's nach toir iad an làn-mhaighstir-eachd air chor air bith do Chriod os an ceann. Chì sibh iad a sguireas de ionad droch cleachduinn ach a ghleidheas gu dlùth an t-aon a's gràdhaiche leò—chì sibh iad air an tainig atharrachadh mòr ach a lean ri sannt, 'us saoghaltaichd—feadhain eile a' lean-tuinn ri fuath, farmad, agus cùl-chàineadh—feadhain eile ri breugan, 's ri eusonoir—feadhain ri truaillidheachd na feòla—feadhain ri leisg, agus lunud. A nis smaoinichibh air a so car mionaid—ciod ur barail air "duine spioradail" a tha saoghalta, talmhaidh, sanntach?—air "cloinn gràidh," "sith," agus "tròcair," a tha fuathachadh am braithrean, ga'm farmadachadh, 'us ga'n cùl-chàineadh?—air "cloinn firinn" a ghràdhhaicheas 's a dh'innseas bréug?—air "iouracean" carach, sleamhain, cuilheartach?—air "naomh" truaillidh, mi-gheanmnuidh?—air fear-leanmuinn an "Tì iriosail, mhacanta, chiùin" a tha làn uaill, bòilich, 'us meud-mhòir?—no airson air an do bhulicheadh an "gràdh sin a tha thar gach tuigse agus eòlas" a tha co caoin-shuarrach, fuar, com-air-a-shon agus ged nach deantadh ni riamh air a shon—'s ged nach biodh e fo'n chomain a bu lugha do neach beò—'s ged nach biodh nì fo'n ghréin aige r'a dheanamh ach itheadh, 's codal? Tha e eagalach—tha e sgreataidh smaoineachadh air an leithidean so. Ach tha iad bitheanta. Thugamaid an dlùth aire nach faighear aon againne 'an àireamh chréutairean co mì-nàdurra. Thugamaid an aire gu'm bi "naomhachd do'n Tighearna" sgriobhta air gach aigne, agus rùn—air gach smaoin, briathar, agus gniomh—gu'm bi sinn

naomh ann an eridhe 's ann an eithe-beatha—gu'n glòraich sinn an Tighearna le r cuirp 's le'r spioraid a bhuineas faraon dhàsan oir gun so cha dilinn a theid sinn a steach do'n ionad naomh.

Tha iad ann a rìthis a tha 'leigeil le cumhaechd na firinn' drùghadh orra ear grathuinn de'n aimsir—theagamh bliadhna no dhà; ach a tha 'n sin a' cur easg oirre 's nach ceadaich dh'i an t-atharrachadh a's lugh a thoirt orra 'na dhéigh sin. Chunnaic sinn iad a bheireadh 'n ar euimhne daoine a bha aon uair 'n an eloim a' coimhead slàn, fàs-mhoir, gealtanach gu leòir, agus car ùine a bha sineadh 's a' fàs mar an co-aoisean ach bha grad stad a' dol air an cinneas—bha iad a' tiormachadh 's a' cruadhachadh, agus a' marsuinn 'n an troichean—nan tâchrain leibideach ré an làithean. Mar so tha iad ann a tha réir coltais a' gabbail ris an t-soisgeul, agus a' tighinn air an aghaidh car ùine ann an eòlas 's ann am maitheas, ach tha iad a' gabbail eagail gn'n teid iad tuille 'us fada air an aghaidh. Tba iad a' stad far am bheil iad agus cha'n fhaie thu iad ré am beatha a' tighin air aghaidh ann an aon subhaile, no gràs—a' dol a bheag no mhòr nas fearr na blà iad fishead bliadhna roimhe.

A nis tha iad so 'an làn-bheachd gur Crioduidhean iad—gu'm buin iad do "rioghachd Dhé" gun teagamh sam bith. Ach am bheil an cor-san a' freagairt do'n chunntas a tha aguinn ann an so o bhéul an Fhir-shaoraidh orrasan anns am bheil "rioghachd Dhé" air a cur a suas? Cha'n eil gu cinnteach; 's cha'n eil e cofhreagairt do aon chunntas, no sambladh a tha aguinn ré na firinn air fior iompachain—air fireanan. Tha iad so, cha'n e a' stad nam fàs aig meudachd cloinne, ach a' tighin gu làn-airde an duin' iomlain ann an Criod. Tha gach ball agus alt de'n chorpa uile a' tarruing beatha o Chriod an ceann, agus a' fàs le fàs Dhé. Col. ii. 19. Tha iad, cha'n ann mar rionnaig fhuair sheasmhaich na hoidhche a chì thu mar chûrnein soluis aig a cheud sealladh, agus nach toir lèus tuille dhuit ged a choimhideas tu orra gu meadhonoidhche, ach mar sholus blàth, boillsgeach na gréine, a tha o cheud chaoin-ghath caomh na maidne a' dealradh air a h-aghaidh ann an solus, 's ann am blàthas gus an tig i gu làn dhearsadh glòrmhor, ait, a mheadhon-là. Tha iadsan, cha'n mar chraobh-chriónaich—mar chrogan 's a' chruadhachadh nach sìn faillein, nach sgaoil géug ri linn, ach mar ùr-ehrann uaine ri taobh na h-aimhne a tha fàs gu dosrach, reachdmhor, 's a bheir 'na aimsir toradh trom

Na mealladh-maid sinn féin. Far am bheil "rioghachd Dhó"—focal na firinn—fior-ghràs, no creidimh idir air a chàradh anns a' chridhe tha e 'sior bhuadhachadh air na h-aignidhean, air na smaintean, air a' chainnt, air a' chaithe-beatha. Cha'n eil e 'marsuinn fuar, no marbh. Cha'n eil e 'stاد aig erlochan àraidh, agus a' fagail a' chòrr de'n fhearan 'an làmhan an nàmhaid. Tha e 'gabbail seilbh 's an iomlan, agus bheir e e fo làn smachd do'n Rìgh dhligheach. Tha e 'gabbail greim de'n duine gu léir, agus a choisrigeadh do Dhia trid Chriod.

Biomaid air ar ro fhaicill matà nach tionndaidh sinn gràs Dhé gu neo-brigh—nach cuir sinn ann an aghaidh na firinn—nach mùch sinn Spiorad Dhé. O! thugamaid sinn féin gu h-iomlan a suas do Dhia a' guidhe gu'm fireanaicheadh e sinn ann an ainm an Tighearn' Iosa, gu'n glanadh, agus gu'n naomhaicheadh e sinn le 'Spiorad féin; agus biomaid gach là a' fàs ann an gràs—a' dol air ar n-aghaidh o neart gu neart. Mar so a mhàin taisbeanar sinn foirfe ann an Sion—mar so taisbeanar sinn naomh agus neo-lochdach 'na làthair-san le aoibhneas; oir biodh fior chreideamh againn eadhoin mar ghràinne de shiol mustaird—caitheamaid ar beatha da rìreadh fo chumhachd a' chreidimh so, agus gheibh sinn buaidh, seadh tuille agus buaidh. Leanamaid da rìreadh rùn, agus aobhar Chriosd do'r taobh féin agus a thaobh dhaoin' eile 's cha'n 'eil air thalamh no 'an ifrinn na bhacas sinn.

F. B.

III.

MINEACHADH AIR BRIATHRAN AN ABSTOIL PHOIL
MU MHELCISIDIC.

"Oir b'e am Melchisidec so rìgh Shàleim, Sagart an Dé a's ro àirde, neach a choinnich Abraham a' pilltim o àr nan ríghrean, agus a bheann-aich e; da'n tug Abraham eadhoin deachamh de'n uile: neach a's e air tùs air eadar-theangachadh, rìgh na t'ireantachd, agus 'na dhéigh sin mar an ceudna, rìgh Shàleim, 's e sin rìgh na sìthe; gun athair, gun mhàthair, gun simusireachd, gun toiseach làithean, gun deireadh beatha aige; ach air a dheanamh cosmhuil ri Mac Dhé, tha e fantuinn 'na Shagart gu sìorruidh.
—Eabh. viii. 1—4. *Leugh an caibdeal gu leir.*

THA aguinn ann an so cunntas a tha da rìreadh iongantach; agus a thog, 's a tha a' togail mòr ionghnaidh 'am measg luchd-léughaidh a' Bhìobuill. Chaidh iomadh leabhar a sgrìobhadh ann am mineachadh nam briathran so, agus tha liutha barail mu'n seadh 's gu'n lìonadh e Aireamh de'n "Fhear-thathaich" an ainmeachadh fa leth. Tha liòn-mhoireachd dhiubh co fad' o thugse 's o chéill —co buileach gun bhun, gun bhàrr, agus nach fiù iad iomradh a thoirt orra. Ach tha aon bheachd a dh'ainmicheas sinn a chionn gu'm bheil e coitchionn gus an là 'n diugh—'s e sin gu'm b'e Melchisedec dara pearsa na Trianaid bheannaichte—a' gabhail còmh-nuidh anns an fheòil—ga fhöillseachadh féin mar dhuine anns na làithean o shean mar a rinn e anns na làithean deireannach. A nis cha'n abair sinn 'an aghaidh a' bheachd so ach gu'm bheil làn dearbhadh anns an treasa rann de'n chaibdeal far comhair nach urrainn dha bhi flòr. Tha e air a ràdh 'n sin gu'n d'rinneadh Melchisedec "cosmhuil ri Mac Dhé," agus cha'n urrainn e bhi air a ràdh gu'n robh Mac Dhé air a dheanamh cosmhuil ri Mac Dhé. Far am bheil *coimeas* air a ghnàthachadh féumaidh e bhi gu'm bheil *dà ni* air an cur fa chomhair a' chéile gu bhi air an *co-mheas*

--air an samhlachadh ri chéile; agus an uair a tha Pòl ann a so a' coimeas sagartachd Mhelehisèdec ri sagartachd Chriosd féumaidh e bhi gu'm bheil dà nì agus dà phearsa aige 's an amhare; oir mar aidich siun so tha sinn a' deanamh a bhriathran gun seadh, gun bhrigh air bith.

Ach cò 'b' e Melchisedec matà? Tionndaibh gus an ceathramh caibdeal deug de leabhar Ghènésis, agus léugaibh rannan 18, 19, 20. Ann an sin tha cunntas soilleir, so-thuig-sinn aguinn; gun choltas diomhaireachd, no diùbhrais air bith. Bha ann an so duine urramach a bha 'na rìgh os ceann earrainn bhig de Chanàan—'na rìgh air Sàlem an t-àite air an an tugadh Ierusalem mar ainm fada 'na dhéigh so, agus air dhà cluinntinn mu'n ghniomh ghaisgeil a rian Abraham—agus guiomh a bha ro fhéumail do'n dùthaich—ann an smachdachadh goirt a thoirt air buidhinn de na einn-chinnidh sin mu'n euairt a bha ri creachadh 's ri spùinneadh air an comhairsnaich chaidh e 'mach o thigh a dh'fhàulteachadh Abrahaim a thoirt aoidheachd dha féin 's d'a dhaoine—ann an aon fhocal a nochdadh caoimhneis dha. Ach bha'n duine so 'na Shagart co maith agus na Righ, ni a bha bitheanta ann an céud linnean an t-saoghal, agus thug Abraham dhasan mar Shagart an deicheamh cuid de'n chreich a ghlac e air ais á lamhan nan creachadairean ud. Rinu e so mar ghniomh cràbhaidh, agus taingealachd do Dhia, agus ghabh Melchisedec ris an deachamh, agus bheannaich e Abraham.

Ann an so tha gach ni soilleir gu leoir; agus a nis tionnda'-maidh gus an deicheamh Salm thar a' cheud (ex. 4.). Ann a' sin tha Dàibhidh air dha bhi fo theagasc an Spioraid a' deanamh fàidheadarachd mu Chriosd ag ràdh, "Mhionnaich an Tighearna, agus cha ghabh e aithreachas, Is Sagart thu gu bràth a réir orduigh Mhelchisedec." Ann an so cha'n eil e air a chur an céill ach gu'm biodh sagartachd Chriosd ann an euid de nithean cosmhuil ri sagartachd Mhelchisedee. Cha'n fhaigh sinn an tiomradh a's lugha air an duin' urramach so fad a' Bhiobuill tuille gus an tig sinn gu litir nan Eabhruidheach; agus is iad na briathran 's an t-seachd-amh caibdeal a mhàin a tha duilich a thuig-sinn an sin. Tha'n cunntas so aig a' cheud sealladh gun teagamh air bith duilich a thuig-sinn; ach sealladh-maid air ciod mu'm bheil an t-Abstol an so gu h-àraidh a' labhairt, ciod a tha e feuchainn ri dhearbhadh, agus ni so cuideachadh leinn 'n a bhriathran a thuig-sinn. Is ann gu Eabhruidhich, no Iudhaich a bha Pòl a' sgriobhadh, agus 's e ni sònruichte a tha e strì ri leigeil ris dhoibh, gu'm bheil an Soisgeul—"am frithealadh nuadh" a thugadh a steach le Chriosd fada nas luachmhoire na'n Lagh, no an scann fhrithhealadh. Tha e ga dhearbhadh so gu sònruichte le àrd-urram agus glòir Chriosd, "Eadar-mheadhoinnear a' Chumhnainte nuaidh" a chur an céill dhoibh. Bha iadsan a' deanamh uaill as an Lagh a thugadh dhoibh tre fhrithhealadh nan Ainglean—Galat. iii. 19,—Eabh. ii. 2. Tha Pòl a' dearbhadh gu'n robh Chriosd fada os ceann nan Ainglean

"anns a' mheud 's gu'n d'f huair e mar oighreachd ainm a bu ro fhearr na iadsan, oir co de na h-aingil ris an dubhaint e Is tu mo Mhac." &c.—Eabh. i. 1—9. Bha na h-Iudhaich a' ris a' deanamh mòr uaill á Maois neach a shònruicheadh le urrad de f'hàbhar 's de chàirdeas Iehòbhah. Tha Pòl a' dearbhadh gu'n robh Criod ann an urram, 's ann an cumhachd fada os ceann Mhaois a chionn nach robh ann am Maois ach seirbhiseach 'an tigh Dhé, agus gu'm b'e Criod, mar a dhearbh e cheana, Mac Dhé.—Faic an treasa caibdeal o'n toiseach gus an t-seachdamh rann. Bha na h-Iudhaich a' deanamh mòr earbsa as an t-sagartachd sin a chuireadh a suas air an son le Dia, agus gu b-àraidh as an àrd-Shagart a bha 'dol a stigh uair 's a' bhliadhna gu làthaireachd Dhé anns an ionad a bu ro naoimhe. Tha Pòl ann an iomad dòigh a' leigeil ris gu'n robh Ard-Shagart na h-aidmheil Chriosduidh gun choimeas air thoiseach air àrd-Shagart an Lagha—anns gu'n robh e naomh agus gun fhéum air iobairt air a shon féin—anns gun tug e suas aon iobairt a bha deanmh foirfe na muinntir a bha cur an dòchais innte—gu'n tug e mar so sith coguis agus sochairean àrd, agus maireannach dhoibh—anns gu'n deachaidh e 'steach do'n fhior ionad naomh—do nèamh nan nèamhan—anns gu'm bheil e beò an sin a' deanamh eadar-ghuidhe arson a shluaign, agus an lorg nan nithean so uile gu'm bheil e comasach air téarnadh chum na euid a's faide gach aon a thig a chum Dhé trid-san.

Ach tha sinn ann an so a' dol thairis air an t-seachdamh caibdeal, agus air na briathran fa'r comhair. Tiliadh sinn riuth matà, agus cuimhuicheamaid gur h-ann a' dearbhadh gu'n robh Sagartachd Chriosd na b'fhearr, na bu bhuadhmoire, 's na b'urramaiche na bha 'n t Sagartachd laghail—Sagartachd nan Léibhiteach a tha Pòl ann an so. Thòisich e air so a leigeil ris aig a cheathramh ranu deug de'n cheathramh caibdeal. Tha e a' leantuinn na clùise co fhada agus an deicheadamh rann de'n chuirgeadh caibdeal. Tha e an sin, mar is cleachdta leis, a' tionndadh a thaoibh car tiota a thoirt seachad erailean, agus theagasan féumail a tha a' sruthadh o'n fhirinn a tha e a' dearbhadh. Tha e a' leantuinn nan erailean gus an flicheadamh rann do'n t-seathadh caibdeal, 'an sin tha e tilleadh air ais ris an argumaid a dh'f hág e, agus ga giùlan air a h-aghaidh gus an treasa rann thar an flichead dé'n deicheadamh caibdeal.

'S i an fhirinn a tha fa chomhair òirdheireeas Sagartachd Chriosd thar sagartachd nan Léibhiteach. Agus ciamar a tha e ga dhearbhadh? Tha 'n toiseach leis na briathran a labhair Dia fada fada roimhe so, "Is Sagart thu gu siorruidh a réir òrduigh Melchisedec."—Salm ex. 4. Bha na briathran so air an labhaint mu'n Mhessiah—mu aon Ungta Dhé—mu Shlànughfhear a' chinneadaonna; agus annta so tha Dia ag ràdh gu'm biodh 'aon Ungta-san na Shagart, cha'n ann a réir òrduigh nau Léibhiteach—'s e sin riaghailtean, laghannan, agus cleachduidhean nan Léibhiteach—ach a réir òrduigh—a réir riaghailtean agus cleachdaidhean Mel-

chisedeic. A nis gun dol nas faide, bha Pòl ann an so a' dearbhadh do na h-Iudhaich o'n Sgriobtuir sin do'n robh iad a' toirt urrain nach b'e rùn Dhé riamh gu'm biodh frithealadh an lagha sior-nihaireannach, no gu'm biodh luchd-aoraidh air an deanamh foirse leis—gu'n d' innis e féin le béal fhàidhe gu'n " robh an t-Sagartachd ri bhi air h-atharrachadh," " agus Sagart eile ri éiridh suas." —Eabh. vii. 12. Bha sagartachd na b' fhearr air a gealtuinn le Dia féin, agus mar so bha iadsan 'am mearachd mòr, agus buileach ann a bhi leantuin ris an fhrithhealadh sin a chuir Dia air cùl.

Ach a thuille air a so tha Pòl a' leigeil ris o bhriathraibh Dhé gu'n robh Sagart a b' àirdé s'a b' fhearr na aon de shliochd Lébhi ri tighin a chum sluaigh Dhé, ach tha e a bhàrr air a so a' toirt soilleireachadh air cuid de nithean mu 'thaobh le a choimeas ri aon a bha " 'na shagart do'n Dia 'bu ro àirdé,' fada mu'n deachaidh aon de shliochd Lébhi a chur air leth arson an dréuchd so, le ràdh gu'n robh e a réir òrduigh Mhelchisedeic—" s'e sin cosmhuil ris-san 'na thaghadh a chum an dréuchd, cosmhuil ris-san ann am marsuinn 's an dréuchd ré a bheatha. Agus tha so 'g ar toirt gus na nithean a tha air an ainmeachadh mu Mhelchisedec mar nithean anns an robh e air leth o na Lébhítich. Bha e gun athair, gun mhàth-air, gun toiseach làithean, gun deireadh beatha. Cuimhnicheamaid gur h-ann mar Shagart a mhàin—nach ann mar dhuine a tha Melchisedec 'an so air ainmeachadh. Cha'n eil e fior mu dhuine 'bha, no bhithreas—cha'n eil e fior mu aingeal ann an nèamh—mu chreutair sam bith gu'm bheil e " gun toiseach làithean 's gun deireadh beatha " ann an làn sheadh nam briathran sin. Uime sin cha'n urrainn gu'm bheil iad air an labhairt mu Mhelchisedec mar dhuine, ach feudaidh iad a bhi air an labhairt uime mar *Shagart*, agus is ann mu a Shagartachd a mhàin a tha Pòl ann an so a' reusouachadh.

A nis gu seadh na cainnte so thuigsinn sealla'maid car tiota air " òrdugh," air riaghailtean-taghaidh agus seirbhis nan Sagartan Lébhiteach.

1. An toiseach, bha iadsan gun teagamh air bith air an taghadh 's air an cur air leth chum na Sagartachd air sgàth " an aithrichiean 's am màthraighean"—air sgàth an " sinnsireachd." Bha iad air an deanamh nan Sagartan, cha'n ann' a chionn gu'n robh iad naomh, agus iomchuidh annta féin, ach a chionn gu'm buineadh iad do'n trèubh sin a chuir Dia air leth arson an dreuchd; agus cha b' urrainn aon neach dhiubh dol a steach gu dreuchd na Sagartachd gun a dhearbhadh gu'n robh a shinnsireachd a' ruigheachd gu Lébhi.—'S e 'n sinnsireachd matà tre 'n robh iadsan a' faghuinn na Sagartachd.

2. A rithis, cha robh na Lébhítich ri töiseachduinn air frithealadh aig a' phàilliun gus an robh iad deich bhliadhna' thar fhichead a dh'aois; agus bha iad ri sgur dh'e co luath 'sa ruigeadh iad leth-cheud bliadhna.—Air. iv. 3, 23, 35, 43, 47. Chi sinn a rithis (Air. viii. 24, 25.) gu'n robh iad ri inndrinn air an t-seirbhis aig cuig

bliadhna fichead a dh'aois, ach ri sgur dh'i aig leth-cheud. Chi sinn ri linn Dhaibhidh gu'n robh iad air an gabhail a steach aig aois fichead bliadhna (1 Eachd. xxiii. 24, 27.—2 Eachd. xxxi. 17); ach o gach earrainn dhiubh so chi sinn gu'n robh "toiseach làithean, agus deireadh beatha aca" mar Shagartan. Cha robh e air a cheadachadh dhoibh dol a steach air an t-seirbhuis gus an d'rainig iad "làithean" áraidh, agus 'nuair a rainig iad aois áraidh eile bha iad air an cur a mach as an t-seirbhais.

A nis anns an dà nì so bha Melchisedec eu-coltach ris na Lé-bhitich, agus na b' urramaiche na iad. (1) Cha 'n ann air sgàth 'athar no 'mhàthar ach air a sgàth féin a bha e air a chur air leith. Cha 'n 'eil cunntas cò 'b' athair dha, agus mar so mar shagart (an t-aon sealladh a tha 'n so air a ghabhail air) bha 'e "gun athair gun mhàthair." (2) Nas faide—cha 'n 'eil e air innseadh dhuinne gu'n robh e air a dhruideadh a mach o'n t-sagartachd gus an tainig e gu aois áraidh, agus a ris air a chur air cùl a chionn gu'n robh e air fas fann, agus mi-ionchuidh arson a dhreuchd. Bha e na Shagart fhad s bu bheò e. Fhad 'sa tha cunntas aguinn air mhair e 'na Shagart. Cha 'n 'eil guth air e 'sgur dh'i.

Tha Melchisedec anns na nithean so nas urramaiche na bha aon de thrèubh Lébhi. Agus 's ann 's an dà nì so a bha e 'na shamh-ladh air Ard-Shagart ar n-aidmheil-ne—air Criod. Bha Criod air a thaghadh, cha 'n ann air sgàth a shinnsireachd thalmhaidh—cha 'n ann a chionn gu'm buineadh e do thrèubh Lébhi; oir is ann do Iudah a bhuineadh e a reir na feòla.—Eabh. vii. 14. Bha e air a thaghadh a chionn gu'n robh e ionchuidh—gu'n robh esan a mhàiu ionchuidh arson na h-oibre móir ud—réite 'dheanamh eadar Dia agus daoine. Agus bha e "gun toiseach làithean" mar Shagart—oir b'e "Uan Dhé air a mharbhadh o leagadh bunaithean an domhain."—Taisb. xiii. 8. Gu cinnteach tha e "gun deireadh beatha," oir "tha e beò gu siorruidh gu eadar-ghuidhe a dheanamh."—Eabh. vii. 25.

Feudaidh sinn matà a chùis a chur gu h-aith-ghearr mar so:—"Tha 'n t-sagartachd as am bheil sibbse Iudhacha a' deanamh earbsa diombuain, caochlaideach, agus bàs-mhor. Bha sagartachd ann air thoiseach oirre nach robh neo-fhoirfe mar so. Bha Melchisedec a' seasamh ann am fianuis Dhé mar Shagart taitneach dha—cha'n ann air sgàth a thrèubh, no a shinnsireachd, ach ann féin; agus mhair e 'na Shagart fhad 's bu bheò e. Bha Ard-Shagart air a ghealtnunn le Dia a bhiodh cosmuil ris anns na nithean so—a bhiodh freagarach arson a dhreuchd, agus a mhaireadh anns an dreuchd ré a bheatha. 'S e Criod an t-Ard-Shagart so. Tha es-an beò gu siorruidh. Tha e mar sin gu neo-chaochlaideach na Shagart, agus air dha bhi mar so tha e 'comasach air téarnadh gu h-iomlan; 's bu chòir dhuibhse gabhail ris, agus dol a chum Dhé trid."

Tha sinn ann an dòchas gu'm bheil ann an so mineachadh air na briathran so a tha a réir na firinn agus a thuigeas ar luchd-léugh-

aïdh. Ach feudaidh sinn sealladh eile thoirt air a' chùis, ged theagamh a bhios cuid cheana sgìth de na thubhairt sinn.

Tha trì linnean mòra, no trì dòighean ‘frithealaidh’ ann an Eaglais Dhé air thalamh. 1 Linn nam Priomh-aithrìchean. 2 Linn an Lagha. 3 Linn an t-Soisgeil. Bha na nithean a bha Dia a' foillseachadh ré na dà cheud linn nan samhlaidhean, agus nan sgàile air na nithean riochdail a bha e ri 'dheanamh aithnichte ann an lànachd—ann an coimhlionadh—na h-aimsir. Tha aguinn anns a' cheud linn dhiubh so duine 'bha na shamhladh ro shoilleir air Chriosd. Bha e na *Righ* Fireantachd agus Sithe. Be ainm fèin Righ (*Melek*) na Fireantachd (*Tsedec*); agus b' ainm a rioghachd Sith (*Sûlem*): agus bha e na Shagart taitneach do Dhia ré a bheatha.

Bha ré na dara linn samhlaidhean na bu mhine air an toirt “airsan a bha ri teachd;” ach cha robh anna sin—mion's mar a bha iad—ach sgàilean mar an ceudna. Agus dh' innis Dia 'n uair a gheall e gu'n togadh e suas Sagart cosmhuil ri Melchisedec nach robh ann an iobairtean an Lagha ach sgàile. Thainig an Tì a bha air a ghealtuinn—Criosd a tha na Righ Fireantachd agus Sithè—a bha na Shagart o thùs, agus a mhaireas na Shagart gu bràth.

No aon mhineachadh eile. Tha na h-Iudhaich a' diùltadh gabhail ri Sagart air bith gu réite dheanamh ri Dia air an son ach Sagart a tha anns gach ni a' co-fhreagairt do na riaghailtean a thugadh seachad le Maois—a tha o shinnsireachd dhligheach, agus a tha aig an aois dhligheach. Ach chi sinn gu'n robh Sagart ann nach robh a' co-fhreagairt do aon diubh sin—aig nach robh a shinnsireachd nan sagartan, agus nach d' fheith gu aois àraidi 'na gabhail d'a ionnsuidh, no ga leigeil dh'e. Ach tha Dia ag ràdh gur h-ann mar so—a réir an òrduigh so—a bhiodh Ard-Shagart na slàinte. Uime sin tha e amайдeach dhoibhsan, a réir nan nithean a tha iad fèin ag aideachadh, a bhi leanmbuinn ri deas-ghnàthan an dara frithealaidh, agus a bhi diùltadh an Tì sin a tha làn fhoghainteach gu'n tèarnadh.

Tha sinn a' cur an dà sheallaidh so mu dheireadh fa chomhair ar luchd-léughaidh; ach 's e ar beachd gur e a' cheud mhineachadh a thug sinn seachad am mineachadh ceart. Tha fios aguinn gu'm bheil e furasda coireannan fhaotuinn dha: oir tha'n earrann so de'n Sgriobtur gun teagamh duilich a làn shoilleireachadh. Cha'n eil aguinn ri ràdh ach gu'n tug sinn seachad am mineachadh a's fearr a's aithne dbuinn. Ma chuireas aon de'r luchd-léughaidh tuille soluis air a' chùis bithidh sinn 'n an comain. A chum's nach togar 'am mearachd sinn theireamaid 'an uair a tha sinn ag ràdh gu'n robh “Melchisedec ann fèin taitneach do Dhia,” gu'm bheil sinn a' ciallaichadh gu'n robh e, cha'n e maith, no naomh a thaobh nàduir, ach gu'n robh e air a sgeadachadh le gràsan o Dhia—gu'n robh e air a dheanamh “taitneach anns an Aon gliràdhach,” agus air a naomhachadh le Spiorad Dhé. Mar so gu'n robh e mar tha air a ràdh mu Noah, Iob, agus mòran eile, 'na fhirean agus 'na ionracan.

'S ann 'an coimeas ris na Sagartan Lébhiteach a tha sinn a' labh-airt uimie; agus 's e tha sinn ag ràdh gu'n robh Dia a' gabhail riussan mar *Shagartan*—cha'n ann mar anama fa leth—air sgàth an "sinnsireachd"—air sgàth an teaghlaich de'n robh iad—ach gu'n robh e 'gabhail ri Melchisedec air sgàth nan gràsan 's nam buadh-an a thug e féin dha. A rithis, theireamaid nach 'eil sinn a toirt làrn, no leth-mhineachadh air na caibdeil sin air an tug sinn tarruing ann an so. Tha sinn a' mineachadh aona chuibhrinn dhiubh a mhàin—toiseach an t-seachdamh chaibdeil—agus cha'n 'eil sinn a' gabhail gnothaich ri earrannan eile ach fhad 's a tha iad a' tilgeadh soluis air a so. Tha sinn dìreach a' leanmuinn aon snaithne feadh an iarna—cha'n ann a' réiteach an iarna gu léir, agus snaom-eannan eile cha'n 'eil sinn a' feuchainn ri fuasgladh ach fhad 's a tha sin feumail gus an snaithne tha 'nar làimh a leigeil mar sgaoil. Cha bhuin dhuinn eo-dhùnadh gun ghuidhe air ar luchd-léughaidh an aire, agus an uile chridhe a thionndadh ris an Ard Shagart ghlòrmhor, agus ghràsmhor a tha so air a dheanamh aithnichte dhòibh. 'S e an t-aon Eadar-mheadhoinear eadar Dia agus daoine. Ainm eile cha toirear fo nèamh tre an urrainn peacach a bhi air a thèarnadh ach 'ainm-san a mhàin. Cha teid neach gu dilinn a chum an Athar ach trìd-san. Ach tha e comasach, agus tha e toileach air tèarnadh chum na codach a's faide gach aon a theid a chum Dhé trìdsan; oir tha e beò gu slorruidh gu eadar-ghuidhe a dheanamh air arson. Rachamaid matà le dànanachd gu righ-chathair nan gràs a chum 's gu'm faigh sinn tròcair, 's gu'n amais sinn air gràs chum cobhair ann an àm an fhéuma.

F. B.

IV.

LITIR O CHOIGREACH 'S AN EILEIN SGIATHANACH.

FHIR-TATHAICH.

Tha mi'n dòchas gu'm feud an cunntas beag a leanas a bhi féumail 'an tombas beag, no mòr do neach-eigin d'ur luchd-léughaidh, agus bho na tha sibh a ghnàth 'eur a sios nithean a tha féumail cha'n 'eil teagamh agam nach toir sibh àite dhà. Tha e fada, fad' o m' rùn aobhar oilbheum a thoirt do sheòrsa, no do neach air bith; agus uime sin fanaidh mi co fada o gach fàth stri, no connsachaidh 's a cheadaicheas an flìrinн domh.

Bha mi car mòran de'm làithean mar a bha, 's mar a tha, na miltean éutrom, amайдeach, aingidh; agus ged a bheireadh mo choguis air uairibh breab fhann aisde cha robh feairt ga thoirt oirre ach ré tìne ghoirid, agus bha'n nàdur truaillidh a' sior-philleadh gu 'sheana chleachdaidhean féin. Mar so mhair mi car ioma bliadhna; ach mu dheireadh "fhuair mo pheacaidhean a mach mi."

B'e toil an Tighearna mo leagadh air leabaidh na h-easlainte le tinneas a bha ro chunnartach, agus a' bagradh mo ghearradh as 'am beag ùine. Dh' éirich mo chreachdaiadhean peacach a suas fa chomhair mo shùl 'n an làn chionta—fhuair mi sealladh soilleir mar an ceudna air naomhachd, 's air ceartas neo-chriochnach Iehòbhah; agus lión iad le uamhas, agus ball-chrith mi. Cha robh ach duibhre, agus gàbhadh, agus oillt ga m' chuartachadh air gach taobh, agus bha feartan nì' anama gu léir, feumaidh mi ràdh, cos-mhuil ri sgiobai báta a bhuaileadh air sgeir 's an oidhche dhorcha, ghaillionnaich. 'An déigh dhomh bhi car seachdainn, no tuille, 's an staid thruaigh so, agus mi 'feuchainn a ghnàth ri tagradh ri mo Dhia mar a b'f hearr a leigeadh mo laigse agus mo gheilt leam thainig fa dheireadh a steach air m' anam tuil de shòlas nach di-chuimhnich mi am feadh a bhios bith agam. Thaisich mo chridhe —shil mo shuilean mar thobar uisge ann am cheann, agus bha mi saoilsinn gu'n robh mi làn thoileach a bhi maille ri'm Fhearr-saoraidh air ball. Anns an t-suidheachadh so eadar eagal, 'us sòlas mhair mi latha no dhà, agus bha m' ùrnuighean na bu choltaiche ri laoidhean molaidh na ri ùrnuighean gnàthaichte. B' iad na Sailm, Dàu Sholaimh, agus caibdeil shònruichte eile na h-earrannan de'n fhocal a bha 'tarruing m' aire gu h-àraidh aig an àm, agus a' toirt mòr chomhf hurtachd dhomh. B'e nis toil an Tighearna mo thinneas a lughdachadh, agus thòisich mi ri dòchas altrum gu'm biodh mo làithean air an sineadh. B'i ùrnuigh mo cheòl, agus mo chuideachd; 's bha mi air mo lionadh le dian iarrtas gu'm bithinn air m'aonadh ri Criosd. Aig amannan gidheadh mhothaichinn dorchadas, mòr-eagal, agus as-creideamh air chor is gu'm bithinn a' saoilsinn nach robh ach mealladh anns na bha mi 'faireachd-uinn o thoiseach, agus bha mi'n sin truagh thar tomhais. Ach chuireadh e gu'm ghlùinean mi, 'us gu spàирn na bu déine, air dhòigh 's gu'm faghuinn aig iomad àm mo bheul air a lionadh le h-argumadain gu tagradh, agus mu dheireadh am fairichinn gràdh ga'm chuartachadh—comhf hurtachd, agus sith air an toirt domh. Cha b'f hada gus an tigeadh dorchadas, agus teaganish a ris; ach a h-uile fuasgladh riamh a fhuair mi 's ann o ùrnuigh a fhuair ni e. Tha beachd agam air coimeasgadh mòr de aoibhneas 's de bhròn fhaghluinn uair 'us uair bho Ieremiah, xxxi. 18—20; agus o'n t-seathadh Sailm. Ach mu'n àm so thachair nì sònruichte dhomh nach urrainn dhomh dhi-chuimhneachadh 'am feasd. Air dhomh bhi 'g ùrnuigh an àite diomhair an déigh do dhaoine m' bitheantas gabhail mu thàmòr thainig a leithid de dh' eagal 'us de uamhunù air m' intinu 'us gu'm b' fheudar dhomh sgur de ùrnuigh, agus an t-àite fhàgail air bàll. Dh'fhairich mi fallas fuar a' tighinn troimh m' clraiceann, agus m' fhalt coltach ri bhi 'g éiridh air mo cheann; 'us sin mar gu'm b' eadh o mhothachadh gu'n robh an nàmhaid mòr na sheasamh ri m' thaobh. Co dhiùbh 'bha so 'na innleachd uaithe-san, no dh' éirich e o laigse mo chàileachd, 's mo nerves féin cha'n urrainn dhomh a ràdh. 'Na dhéigh so thachair

e gu minic 'n uair a bhithinn eadar mo chadal 'us m' fhaireachadh air mo leabaidh gu'n tigeadh focal suarrach, eas-urramach mu thim-chioll Chriosd mar shaighead aig luthas troimh m' intinn. Dhùisg-inn a suas le clisge, 'us bhiodh bròn 'us cadal luaineach agam ré na bhiodh romham de'n oidhche.

Ri ùine bha m' eagal a' dol na bu lugha; ach thòisich mi ri cruadhas mo chridhe fhaireachduinn gu trom. Bha mi 'm beachd gu'n robh e na bu mheasa na bha e roimhe agus mòran na bu mheasa na cridhe duin' air bith eile, agus is iomad osna throm a tharruing so o m' chliabh. Ach glòir do Dhia ! gheibhinn daonnan lasachadh agus tomhas de shith ann an ùrnuigh. A dh' aindeoin so bha mo smuaintean gu minic a' cur mòr chùram orm, oir bha iad gu tric a' ruith air tòir diomhanais shaoghalta mar a b' àbhaist dhoibh. Ach tha mi 'gabhair gnè de mhisnich o bhi faireachduinn nach b'e mo mhiann aontachadh leò ann a bhi mar so a' tionndadh ri amaid-eachd. Ghabh mi aig an àm so stigh am beachd, ma bha mi air m' iompachadh gu'm féunadh naomhachd air am bithinn fèin moth-achail töiseachdainn annam air ball. Ach fhuair mi páirt sholuis air a' phuinnc so o Ephesians, ii. 3. "Am measg an robh aguinn uile mar an ceudna ar caithe-beatha roimhe so, ann an anamiannan ar feòla a' deanamh toil na feòla, agus nan smuainte;" oir thuig mi gu'm robh dealachadh mòr eadar na smaointe 'bhi a làthair, agus a bhi 'deanamh toil' nan smuainte, agus air dhomh a bhi 'léirsinn nach robh mise 'géilleachduinn do'n toil, ghlaic mi misneach uaithe so.

Dh' fhairich mi dìth mòr ré nan deuchainnean so uile anns nach robh comhairliche, no caraid dlùth dhomh ri'm b' urrainn dhomh m' intinn fhosgladh gu saor. Ach bha anns a' choimhearsnachd aon duine a bha na fhear-aidmheil na diadhachd, agus a thuille air a so a bha na fhear-teagaisg do chàch—duine, bha mi 'creidsinn, agus bu mhiannach leam fathasd a cheirdsinn, a tha na dhuine math; ach cha bhuineadh e do'n eaglais a bha mise 'leantuinn. Ris-san chuir mi mo chomhairle; agus is ann le mòr-ioghnadh a chunnaic mi nach searmonaicheadh esan a mach as a chùbaid fèin! 's nach robh 'bheag de chomhairle aige r'a thoirt seachad do neach a bha'n taobh-a-muigh de bhallachan an tigh-eiridinn do'm buineadh e fèin, agus 's ann a bha fuaim 'analach mar nach biodh tigh-eiridinn eil ann éifeachdach, no freagarach arson mo ghalaир. Bha mi beagan air mo għluasad leis a so; ach thug mi fainear a cheart duine so fèin gur ann an taobh a stigh de'n tigh 's an robh mise a bha e fèin 'n uair a fhuair e cungaidh-leighis do 'ghalar. Mar an ceudna thug mi fainear gu'm bheil Eaglais ann a rinn aon uair géur-leanmuinn air an Eaglais againne gidheadh anns an robh aig gach àm luchd-dreuchd, agus leanmbuinn a bha, cha'n e mhàin 'nan daoine diadhaidh, agus urramach, ach 'nan lòchrain shoilseach 'nan latha fèin, agus a dh' fhàg oibrean 'nan déigh a tha gus an làth 'n diugh a' toirt soluis, agus sdiuraidh do na miltean Crioduidh. Bha an Eaglais sin, agus tha i air an là 'n diugh air a beannachadh

gu mòr leis an Tighearna ged nach tainig atharrachadh air bith air a Créud, no a teagasgan; agus uaithe so bha mi 'deanamh a mach far am bheil teagasg fallain, Scriptural aig Eaglais gu'm bheil Dia a' toirt a' ghràis shláinteal dhi ged a dh'fheúdas chuid de mhearrachdan a bhi fuaignte ri 'riaghailtean sdiùraidh mar a tha theagamh ris gach Eaglais. Ni eile 'thug smuaint' orm mar an ceudna. Chunnaic mi boirionnach a bha 's a' choimhearsnachd air a dùsgadh gu mòr-chùram mu 'h-anam, agus a réir gach coslais a ghabh ris an fhìrinne ann an trèibh-dhireas. Bha na céuman air an do threòraicheadh ise ro choltach anns gach nì ris an fheadhain air an deachaidh mi féin a sdiùradh; ach is ann do'n chomunn ud de'n robh am fear a dhìult a chomhairle dhomhsa a bhuiheadh ise; agus o bhi faicinn 's a smaoineachadh nan nithean so gu léir 's e 'bha mi a' deanamh dheth nach 'eil an Tighearna crangailte ri aon aidmheil air bith air a leithid de dhòigh 's gu'n diùlt e a ghràs do neach ann an aidmheil, no'n comunn eile a tha ga iarraidh ann an treibh-dhireas cridhe—us a thaobh a' bhoirionnaich ud a bhi ioma latha ann an dorchadas 's an imcheist direach mar a bha mise cha b' urraiu e gun a thoirt orm a chreidsinn nach robh eifeachd, no buaidh-leighis aig a' chomunn do'm buineadh ise na's mò na bha aig comunn eile.

Tha mi mar so an dòchas gu'm feud mi beannachd Dhé a shealbhachadh anns an Eaglais 's am bheil mi co maith agus ged a rachainn air imrich do thé eile. Ach tha ioma eagal ga m' chuartachadh. Tha luchd-aideachaidh uaibhreach a' deanamh tair orm, agus tha 'mhuinnitir shaoghalta, amaideach mu'm thimechioll a' nochdadh mòr mhì-ruin dhomh a chionn nach teid mi leò 'n an cleachdaidhean, 's na'm beachdan an-diadhaidh, 's ag ràdh, "cha 'n 'eil ann ach duine lag-chuiseach, *nervous*, neònach."

A nis "Fhir-thathaich" ionmhuiinn, ged tha mi aig iomad àm làn dòchais gu'm bheil làmh an Tighearna ann am chùis, tha mi aig amannan eile 'an eagal nach 'eil nì ann ach mealladh; agus na'm b'e ar toil-sa air ar euairt ni-eigin a ràdh ann an Rathad comhairle thaobh mo staid' bhithinn-sa gu mòr 'n ur comainn. Agus 's dòcha nach cailleadh sibh ur duais: oir tha mise de'n bheachd gu'n d'fhuair sibh focal ann an deadh àm a ràdh ri anam sgith.

Is mi &c.

COIGREACH 'S AN EILEIN.

An t-Eilean Sgiathanach,
ceud mhios a' gheanraidh }
1848.

F R E A G R A D H.

Thug sinn àite do litir a' "Choigrich" a chionn gu'm bheil i a' labhairt mu ghnothaich a tha cudthromach thar tonhais—sláinte phriseil an anama. 'Be ar miann, agus ar dùrachd comhairle

thoirt dha chum a mhaith na'm b' urrainn dhuinn sin a dheanamh; ach feumaidh e thar gach ni a bhi 'g iarraidh gu'n robh teisteis an Tighearna—air an soilleireachadh le Spiorad na Firinn—n'an "eomhairlichean" dha, Salm exix. 24. Is ann a mhàin an uair a chithear an céum air am bheil sinn a' gluasad air a shoillseachadh le solus Dhé féin a bhios dearbh chinnt aig an anam gur i an "t-slige shiorruidh," an t-slige thearuinte, agus chinnteach air am bheil e agimeachd. Aig an àm chéudna is minic a bha buannachd air a sealbhachadh leòsan a bha 'g iarraidh an Tighearna o iad a bhi cùmhradh r'a chéile: agus dh'fheuchamaide ri focal no dha a ràdh ris a' "Choigreach" le guidhe dùrachdach gu'n robh iad gu maith dha.

A thaobh an nì a's 'usa fhreagairt—an iomaguin a tha air mu'n Eaglais ri'm bu chòir dha e féin a cheangal—cha 'n 'eil e ag ràdh ciod an té do'm buin e, no ciod au té tha deanaun tàir air. Ach theireamaid ris-san, agus ris gach aon a tha fo chùram mu'n cheist cheudna iad a shealtuinn air ciod a thubhaint Peadar o cheann fhada mu'n chùis an uair a shoilleiricheadh dhàsan car a' cheud uair nach ann do aon chinneach, no aidmheil a mhàin a bha slàinte air a taigsginn. "Gu firinneach tha mi 'g aithneachadh nach 'eil Dia a' sealtuinn air pearsaibh seach a chéile, achi anns gach uile chinneach tha an neach air am bheil eagal-san agus a tha 'g oibreachadh fireantachd t'itneach aige.—Gniomh x 34, 35. Sealladh iad ciod a tha Pòl ag ràdh, "oir ann an Iosa Críosd cha'n 'eil éifeachd air bith ann an timchioll-ghearradh, no 'an neo-thimchioll-ghearradh, ach ann an creideamh a dh' oibrícheas tré ghràdh."—Galat. v. 6. Gu h-àraidh sealladh iad air ciod a tha Críosd féin ag ràdh, "Thigibh do'm ionnsuidh-sa sibhs' uile 'tha ri saothair, agus fo throm uallaich, agus bheir mise suainhueas dhuibh."—Mat. xi. 28. agus a ris "An tì a thig am ionnsuidh cha tilg mi air chor sam bith a mach e."—Eòin vi. 37. Sealladh daoine air euir-innean saor, farsuing, gràsmhor an t-soisgeil, agus chì iad gu soill-eir gu nì bheil a' mhuiuntir sin a tha 'g radh gu'n féum duine dol troimh an Eaglais so, no'u Eaglais ud eile mu'n urrainn e dol chum Críosd a' cunglachadh slighe na slàinte, a' cur a suas balla eadar an t-anam agus Críosd—a' cur an t-soisgeil ann an neo-bhàrrigh, agus a' cur an aghaidh toil Dhé, agus an t-Slànuighfhìr. Tha e 'na ni ro an-dàna do dhuin' air bith a'bhi 'g ràdh gu'n féum neach e féin a che ngal ris a' chomunn so, no ris an t-seòrs' ud mu'n urrainn e 'bhi air aonadh ri Críosd. Iarradh neach le 'uile chridhe bhi air aonadh ris-san tré bheò-chreideamh air tùs agus os ceann nan uile. An sin leanadh e ris a' chomunn a's soilleire a tha 'cur an cùill teagasgan, agus aitheantan Críosd. Ach iadsan co air bith iad a theannas ri'm beachdan no'n dòighean féin a chur mar stairsnich eadar an t-anam agus Críosd, agus mar so a tha 'g àrd-achadh an comuinu féin os ceann Críosd tha iad gu cinuteach ann am mearachd truagh, cunnartach, agus eagallach. B'e so aon de pheacaidhean nan lùdhach o shean. 'S e so aon fhollaiseach, agus

shònruichte de pheacaidhean na Pàpanachd 'an diugh, agus 's eag-al leinn gu'm bheil iomad buidheann a their Protestanaich riùth fèin a tha ciontach anns a' pheacadh chéudna.

A thaobh an dara ni mu'm bheil an "Coigreach" ag iarraidh comh-airle cha'n 'eil e co furasda labhairt uime—se sin co dhiubh is e no nach e obair shlàinteil an Spiorad Naoimh a tha 'dol air aghaidh 'na anam anns an dùsgadh, agus 's an atharrachadh a thainig air. Ach gu bhi labhairt a réir soluis na firinn theireamaid ris a thaobh an aoibhneis, agus an uamhuinn air am bheil e 'toirt iomraidh nach 'eil iad annnta fèin na'n comharr, no nan dearbhadh air chor air bith air iompachadh no gràs slàinteil. Chithear gu leòir—mo thruaighe! tuille mòr 's a chóir—a tha fo gheilt, no tha ri gàird-eachas—air am bheil gluasad mòr a' teachd, agus a tha ri spleadh-raich àrd aidmheil car tamuill, agus 'na dhéigh so gu léir a tha pilltinn ri'n seana pheacaidhean le ciocras. Agus nach 'eil an fhirinn gu soilleir ag innseadh dhuinn mu'n timechioll?—Mata, xiii. 2. Tha e ag innseadh gu'm feudar gàirdeachas a dheanamh 's an fhocal agus gidheadh tuiteam air falbh. Faic eachdraidh eagallach Iudais agus leigidh i ris gu'm feud uamhunn agus ball-chrith a bhi air an anam bho shealladh air cionta agus peanas a' pheacaidh gun aithrechas, gun chreideamh, gun naomhachd. Faic 2 Corinth. vii. 10; agus leigidh e ris gu'm bheil "doilghios" ann "a tha chum bàis;" agus faic toiseach an t-seathadh caibdeil de Litir Phòil a chum nan Eabhruidbeach, agus chithear gu'm feud soilleireachadh, drùghadh, agus atharrachadh mòr tighin air neach agus 'na dhéigh so gu léir 'anam a bhi caillte. Cha'n 'eil aoibh-neas, no eagal annnta fèin matà, theireamaid ris gach aon nau dearbhadh air iompachadh, agus féumar breith a thoirt orra a réir an aobhair, agus gu sònruichte a réir an *toraidh*.

Tha so gar toirt gu labhairt mu dhà nì aum an litir a' "Choigrich." 'Nuair a tha e 'g innseadh a' cheud fhaochadh a fhuair e 'n uair a thionndaidh a chaoidh gu òran-molaidh, cha'n 'eil e 'cur an céill ciod a thug an t-aoibhneas so dhà. 'Nis ma bha an gàirdeachas so ag éiridh o earrainn de fhocal seasmhach agus cimteach Dhé a bhi air a shoilleireachadh do'n anam, agus air a càradh ris le drùghadh bha gun teagamh a chùis gu maith, ach mur robh ann ach plathadh sòlais gun fhios c'arson cha'n fhaic sinn ciod a mhòr bhuannachd a bh'ann. 'So ni air an labhair sinn gun sgàth a chionn gu'm bheil an Fhirinn a' labhairt gu soilleir uime. Tha'n Spiorad Naoimh 'na Spiorad *comfhurtachd* tre e bhi 'na Spiorad na Fir-iun.—Eòin, xiv. 16, 17, 26. Tha Pòl (Ròm. xv. 13.) a' guidhe gu'n robh Dia a lionadh nan Criosuidhean a chum an robh e a sgriobhadh "leis an uile aoibhneas agus shìth ann an creidsinn." Is aum tre bhi "creidsinn" a tha iad ri "sìth" agus "aoibhneas" a mhìnealtuinn: agus ciod a tha iad ri *ehreidsinn*? Tha gun teagamh fianuis Dhé mu thimechioll Chriosd—focal nan gràs—soisgeul na slàinte. A rithis 's a chaibdeal cheudna aig a' cheathramh rainn tha e ag ràdh gur anu "tré chombfhurtachd nan "Sgriobtar" a bha

dòchas aige-san, agus aig muinntir eile. Agus tha 'n Salmadair ag ràdh (Salm exix. 50, 93.) gur e focal Dhé a bheothaich esan, agus gu n do bheothaich Dia e le 'reachdan. 'S e focal Dhé air a thuig-sinn 's air a chreidsinn stéigh gach fior aoibhneis do'n anam.

A ris, a thaobh an uamluinn a bha 'n "Coigreach" a' faireachd-nunn cha 'n 'eil teagamh nach 'eil so ann fén na chomharra air lag-chùis, agus air a bhi *nervous* mar a tha e ag ràdh. 'S e spiorad *cumhachd*, gràdh, agus intinn' fhallan 's cha n e spiorad geilt a tha Dia a' toirt do 'shluagh.—2 Tim. i. 7. 'S e ùrachadh neairt a tha air a ghealltuinn dhoibhsan a dh'fheitheas air (Isa. xl. 31.); agus 's e aoibhneas a dheanadh a ghnáth 's an Tighearna a tha air aith-neadh d'a shluagh.—Phil. iii. 1. Ach tha feadhain ann a tha 'deanamh mòr uaill á critheannan 'us clisgeinnean a bha tighinn orra, agus a tha 'g an sior chur an céill, direach mar is minic a chithear am *baigeir* a' leigeil ris a chnoimhean 's a chréuchdan gus an tuille déirce fhaghluinn air an son. Tha so uile fada fad' am mearachd. Tha gach ball-chrith 'us oillt anama nan dearbhadh air as creid-eamh, agus air laigse intinn; agus mar so 'an àite bhi g an eiridinn, agus a' deanamh a' mhòr dhiubh, bu chòir a bhi ghnáth a strì agus a' cath nan aghaidh. Ach aig an àm chéudna bhiodh e fad am mearachd, agus a' nochdadh mòr aineolais a ràdh nach feud fior ghràs a bhi s an anam a tha air uairibh air a chrathadh 's air a luasgadh le eagal. Bhiodh e co aineolach ri ràdh, nach eil a' ghrian 'san spéur 'n uair a tha duibhre, agus smallan na doininn air feadh an adhair. Mar so feudaidh e bhi a thaobh an anama anns am bheil fior chreideamh—neòil aineolais, agus na truaillidheachd a bhi aig àmíannan a' falach Chriosd uaithe; ach buannaicheadh e ann an sealltuinn ris-san agus fa dheireadh fuadaichear gach duibh-re, agus doilghios air falbh, agus chithear solus ann an solus àgh-mhor Dhé gu soilleir. Tha eadhoin Pòl ag innseadh mu dhéighinn fén gu 'n robh e air uairibh fo eagal—"An leth am muigh bha còmhraig—"an leth a stigh bha eagal."—2 Corint. vii. 5. Agus chi sinn an Salmadair 'an eunnart a bhi gu buileach air a shlugadh a suas le eu-dòchas.—Salm, lxxvii. 9. "An do dhearmaid Dia a bhi gràsmhor?" Ach anns an ȝth rann tha e fén ag ràdh, "Is e so m' *anmhuinneachd*." Is ann o anmhuinneachd a tha na nithe so a' teachd; ach feudaidh beatha agus fad shaoghal a bhi aig an duine sin a tha gu minic a' fulang o anmhuinneachd.

Fa dheireadh anns a mheud 's a tha 'n "Coigreach" a' cur an céill gu'm bheil e ag iarraidh Dhé ann an Criosd le tuille dùrachd, gu'm bheil e 'tréigsinn amaideachd, agus an-diadhachd, a' cur faire air a chridhe, agus a' gluasad ann an naomhachd tha e a' cur an céill "nithean a bhuiteas do shláinte," agus nithean anns an deanamh gairdeachas maille ris: oir buannaicheadh e annta so, agus gu cinnteach tèarnar e—oir annta so tha toradh an Spioraid r'a thailcinn.—Galat. v. 22, 23. Iarradh esan an tuille de'n chreideamh sin a dh' oibricheas tré ghràdh (Galat. v. 6.)—de'n dòchas a ghlanas an t-anam mar a ta Criosd fén glan () Eòin, iii. 3.)—de'n

ghràs sin a tha teagasg do dhaoine teachd beò gu measarra, gu cothromach, agus gu diadhaidh anns an t-saoghal a tha lathair.—Tit. ii. 11, 12. Iarradh e na nithean so agus cha'n fhàilnich e am feasd—oir is e crìoch na h-àithne gràdh á eridhe glan, agus á coguis mhaith, agus á creideamh neò-chealgach (1 Tim. i. 5.); agus is ann a chum 's gu'n taisbeineadh Criod a shluagh, naomh, neolochdach, agus neo-choireach an làthair an Athar a dh' fhuiling e am bàs (Colos. i. 20, 22.); agus 'nuair a dh'iarras sinne na nithean a tha réir toile Dhé, agus Chriosd gu cinnteach gheibh sinn iad; oir 'nan toirt so seachad tha Criod air a ghlòrachadh.

Theireamaid ris a "Choigreach" matà, e dh' fheuchainn ri 'chridhe 'shocrachadh; air a bhi air fhireanachadh 'an ainm an Tighearn Iosa, air a għlanadh 's air a naomhachadh le Spiorad ar Dé, agus ma ni e so gheibh e gràs a réir fhéuma, agus mar a bhios a làth bithidh a neart. Ma tha dhith air a ghairm agus a thaghadh a dheanadh cinnteach biodh e paitt ann an "toradh an Spioraid"—"ann an oibribh na fireantachd," biodh e 'na "fhear-leanmuinn air Dia agus a' gluasad ann an gràdh." Feudaidh ioma laigse 'bhi an ceangal ris—ioma deuchainn a bhi fa chomhair agus mu'n cuairt dha; ach iarradh e a għnàth "dol air aghaidh" air slighe na diadhachd, agus fosqlar eadhoin a' mhuij air thoiseach air—bheir a' charraig deoch dha—gheibh e 'aran o nèamh—nithear slighe réidh dha troimh 'n fhàsaich sheachranaich; agus fadheòidh ruigidh e "suaimhneas Dhé"—oir is firinneach an Tì a gheall. Tha Esan comasach air tèarnadh chum na codach a's faide, agus tha a għrādh eo domhain 's a tha a chumhachd mòr. Tha e mil' uair nas toiliche gu anam a shàbhala dhà na tha anam gu bli air a shàbhala dhà leis. Agus cha tilg e air aon chor a mach aon neach a théid d'a ionnsuidh.

F. B.

ORAN AN EUSLAINTICH—NO DOCHAS A' CHRIOSDUIDH.

"Thoir fa'near an duine foirfe, agus amhaire air an duine ionraic; oir is i sìth a's crìoch do'u duine sin."—Salin xxxvii. 37.

Tha mise 'm laidhe 'n tràs' le dìth slàint' air mo chràdh gu géur—M' fheòil 's mo chridhe 'fàilneach', 's mo chàileachd air dol o fhéum; Am bàs' a' bagradh làitheil mo phàilliun 'chur as a chéil'; Gidheadh mo spionnadhlàidir, 's mo shláint' tha 's an Iobairt-reít'.

O n' tha 'm "Fhear-saoraidh beò" tha mi sòlasach fo a sgàil'—Annas gach trioblaid mhòir their e'n còmhnuidh "Is leòir mo għràs;" 'S ged a chnàmhas ni' fheòil fo na fòidean 'an gleann a' bhàis; Gidheadh tha mo dhòchas 'an glòir gu'm bi m' aoibhneas làu.

'S gu'm faic mi gnùis an Tì sin 'chaidh iobradh air mo sgàth—Gun sgail' eadar mi 's e—'na fhior-ghloine mar a ta:

Cruth-atharruicht' gu 'iomhaigh, ge' diblidh a tha mi 'n tràs'—
'S motha so na miorbhUIL, gu sìorruidh 'bhi 'n sonas àrd.

A' seinn le 'naoimh chaidh 'shaoradh mu'n ghaol tha gun choimeas dà
—Gaoil a rinn an saoradh o shaoghal am bheil am bàs;
'S o gach plàigh 'us daorsa a sgooil oirnn a nuas o Adhamh—
Far nach gearain aon de na daoin' ud 'bhi dh' easbhuidh slàint'.

VI.

N A I G H E A C H D A N.

THA gach latha 'toirt bàrr air a' chéile ann an gnothaichean mòr'
agus iongantach a thoirt mu'n cuairt aig an am; agus bitidh a'
bhiliadhna 'chaidh seachad—1848—'na bliadhna ionraiteach air
feadh an t-saoghal fhad 's a mhaireas eachdraidh. Tha'n Roinn-
Èòrpa gu léir a' labhairt mu aon nì an tràs—'s e sin aisith, agus
tionndadh bonn os ceann uachdranachd aimsireil na Ròimhe dir-
each mar a rinneadh 's an Fhraing 's an ceannan eile. 'An aon
sealladh is gnothach glé shuarrach ciod an dòigh sdiùraidh a th'air
baile na Ròimhe, no air na "Staidean Pàpanach" 'an ceangal
rithe; oir cha'n eil anns na "Staidean" so ach dùthaich air bheag
sluaigh, air bheag beairteis, no cumhachd; agus rachadh iad a sìos,
no suas is beag drùghaidh a ni iad air cor an t-saoghal. Ach an
uair a chì sinn gur e am Pàpa—Ceann-Eaglais na Ròimhe—
Ceann na h-Eaglaise Crioduidh gu léir, mar a their e ris fèin—a
tha na Rìgh air an Ròimh chì sin gur gnothach ro chudthromach
da rìreadh esan a bhi air a thilgeadh bhàrr a chathrach, 's a bhi air
iomain air falbh o fhearann. Tha esan mar tha fios aig ar luchd-
léughaidh a' gabail àrd-ùghdasas air fèin—a' gleidheil a mach
gu'm bheil da rìreadh iuchraichean nèimh, agus ifrinn aige; agus
'ga àrdachadh fèin eadhoin os ceann Dhé. Tha e gu toibheumach
a' gabhail air fèin cumhachd a bhi aige nach urrainn gu sìorruidh
buntainn do chréutair air bith; agus shaoileamaid ged am biodh an
Tiomadh Nuadh co soilleir ga chomharrachadh a mach mar "Ana-
Criod," agus "Duine a' Pheacaidh," gu'n deanadh na nithean a
tha tachairt dha aig an àm an sùilean a thoirt do dhaoine a thaobh
cia amайдeach 's a tha uile-bhòsd a Phàpa mu 'àrd-chumhachd.
Cha'n eil dùthaich air an t-saoghal is méasa riaghlaidh 'us gnàth-
adh na'n dùthaich a bha fo 'smachd-san; agus air a' mhios a chaidh
seachad dh' éirich an sluagh na aghaidh, 'us dhiult iad gu buil-
each gabhail r a smachd na b'fhaide. 'S ann air éigin a fhuaire e
as le 'bheatha: ach chaidh e as; agus tha e aig an àm 'an ceann'
eile de'n Eadaitl ri'n abrar *Gaeta*. Rinn iadsan a bha fo 'smachd,
araon ann an nithean aimsireil, agus spioradail mar sud air-san;
'sna dhéigh sin gu léir cha'n eil cumhachd aige breitheanas a thoirt

nuas orra o nèamh, no a nìos o ifrinn. Cha 'u urrainn e ni a dhean-amh orra nas mò na's urrainn an duine a's suarraiche 's an rioghachd. Ciamar a chriochnaicheas an gnothach; no eo dhiubh a gheibh e fathasd air ais gu a Righ-chathair cha'n urrainn duin' air bith a ràdh. Ach gu cinnteach is ro iongantach agus riochdail an coimhlionadh a tha'm miueachadh Fàidheadaireachd o leabhar *Fleming* a thug sin seachad anns an VII. Aireamh a' faghuinn aig an àm.

Tha na Fràngaich an déigh *Louis Napoleon* a thaghadh mar Cheann-suidhe, no *President*, na h-Ard chomhairle; agus 's iongantach an dearbhadh a tha ann an so air cia mòr a tha ann an ainm. Cha'n aithne dhuinn buaidh, no feart a bhuineas do'n duine so ann féin. Cha'n eil ni air bith arson am bheil e sònruichté ach gur h-e *mac brathar Bonaparte*. Tha iad sàmhach aig an àm—ciod eo fada 's a dh'fhanas iad mar sin tha e duilich a ràdh.

Tha Austria agus Prussia car mar a bha iad 'n uair a sgriobh sinn air a' mhìos a chaidh seachad: ach a mhàin gu'n tug Iompaire Austria thairis a Chrùn 's a chumhachd gu léir do mhac a bhràthar—duin' òg air am bheil deadh iomradh.

Cha tainig sgéul ùr á Innsean na h-Aird-an Ear, ach gu'm bheil armait mhòr a' cruinneachadh mu'n cuairt baile *Mhoulstan*, agus cha'n eil teaganh aguinn nach glacar e 'an tòine ghoirid.

Tha Eirinn na h-Eirinn fathasd—bochdainn 'us buaireas air gach làimh.

Tha malairt a' dol beagan nas fearr 'an Albuinn 's 'an Sasunn, agus tha min de gach seòrsa anabarrach saor; agus cha'n ioghnadh sin, oir an taobh a stigh de bheagan sheachduinnean ràinig ceithir agus dà fhichead soitheach Breatunn á America a mhàin, uile luchdaichte le lòn de chaochladh sheòrsachan!

Is duilich leinn a bhi cluinniinn o gach Port, ach beag, air còrsa na h-Aird-an-Iar de dh' Albuinn gu'n tainig calldach anabarrach air luingeis de gach seòrsa bho'n stoirm eagallaich a bha aguinn air Di-haoine an seatha-là-deug de'n mhìos a chaidh seachad. Chaidh na ficheadan soitheach 'us bàta a bhriseadh, no chur fodha, agus na ceudan maraiche a chall.

Mu thoiseach a' mhìos a chaidh seachad thachair sgiorradh co brònach agus eo déistinneach 's a chuala sinn riamh air bàta Eirinnach (*Steam-boat*) do'n àinm an "London-derry," a tha ruith eadar *Sligo*, Port a tha air taobh na h-Aird-an-Iar de dh' Eirinn, agus Sasunn. Bha mòran sluaigh air bòrd. Chinn an oidhche salach, stoirmeil; agus gus am bàta fhaghluinn 'an uidheam ni b' fhearr chuir an Sgiobair dlùth air ceud dhiubh so a sios do'n Toll (*Hold*), agus dhùin e'n Clàr-uachdair (*Hatch*) gu daingeàin. Dh-fhairich na crètairean truagh iad féin a' tachdadh a chion àile:

ach cha robh de dh' innleachd aca na dh' fhuasgail orra féin, agus ged a bha iad ag éigheach 's a' sgreadail cha tug an sgioba feairt orra. 'Se thachair gu'n do chaill deich 'us tri fichead dhiubh am beatha—air am mùchadh 's air ar saltairt fo chasan a chéile anns an toll oillteil a bha'n sud !!

Chaidh an Sgiobair agus am fear a b' fhaisge dha ann an cumhachd (*Mate*) a dheuchainn arson a chall eagallaich a rinn iad, agus tha iad air am faotuinn ciontach de mhort; ach cha tugadh am binn a mach fathasd. Chuir an luchd-dèuchainn an céill mar an céudna an diomba de'n chuid eile de'n sgioba arson an dòigh chruaidh-chridhich anns an do ghnáthaithe iad an luchd-turus, mar a chaidh a dhearbhadh leis na fianuisean; agus nan giùlaineadh an lagh e cha'n eil teagamh nach rachadh peanas goirt a dheanamh orrasan cuideachd. Bha cuid am beachd gu'm faigheadh an Sgiobair as le dhearbhadh nach b' urrainn dha an soitheach oibreachadh no beatha duin' idir a shàbhaladh mar biodh iad sud air an cur bhàrr bòrd-uachdair na luinge; agus a thuille air so gu'n robh iad féin coireach anns a' mhùchadh. Ach ma bha e féumail an cur bhàrr bòrd-uachdair na luinge, b'e dleasnas an Sgiobair fhaicinn an robh pailteas àile air a leigeil do'n ionnsuidh far an robh iad air an cur.

Tha e da rireadh cianail r'a thoirt fainear a liugha dòigh anns an deach casgradh a dheanamh air a' chinneach thruagh so, gu sònruichte o cheann dà bhliadhna. Ann an treas Aireamh thug sinn mion chunntas araon mu'n ghort agus mu'n phlàigh a chuir as de na h-urrad dhiubh. Thug sinn 's an naoidheamh Aireamh cunntas mu losgadh na luinge "*The Ocean Monarch*" far an deach' sea fichead Eirionnach a chall; agus feudaidh cuimhne a bhi aig ar luchd-dùthcha air an luing da'm b' ainn an "*Exmouth*," a chaidh a bhriseadh air taobl na h-Aird-an-Iar de'n eilein Illeach mu dheireadh an earraich 1847 far an deach 240 a chall. Nas miosa na so gu léir tha iad a' mort, s a marbhadh a chéile gun tàmh—co déigheil air fuil a chéile s a tha'n Sionnach air fuil an uain.

Tha'n *Cholera* a' sgaoileadh gu h-eagallach 'an Glascho agus anns na cearnan mu'n cuairt da. Tha thairis air ceud 's an latha ga'm bualadh leis 'an Glascho aig an àm; agus dhiubh so tha mu thrì fichead air an gearradh as; agus tha iad am bitheantas air an tiolacadh co luath 's theid an deò asda. 'S ann mar is trice mu mheadhon-oidhche a tha e ga'm bualadh. O! nach mithich do dhaoine anns gach cearn' de'n rioghachd ullachadh arson an fhiosrachaidh so—ullachadh air mhodh ainsireil le gach cùram a ghabhail dhiubh féin—le bhi stuama, geannmaidh, faicilleach air gach dòigh—air mhodh spioradail, le bhi 'deanamh greim air Criod, agus a' tréigsinn gach aingidheachd.

GAELIC BOOKS

PUBLISHED BY

MACLACHLAN, STEWART, & CO., EDINBURGH:

Sold also by the SABBATH SCHOOL UNION, and all Booksellers.

Baxter's Call to the Unconverted, <i>cloth</i> ,	- - - - -	1s	6d.
Blair's Elegy on Mr Kennedy of Redcastle, <i>sewed</i> ,	- - - - -	0s	4d.
Buchanan's (Dugald) Life and Conversion, and Hymns, <i>cloth</i> ,	-	2s	0d.
——— Hymns, separately, <i>sewed</i> - - - - -		0s	3d.
Bunyan's Come and Welcome, <i>cloth</i> ,	- - - - -	2s	0d.
——— World to Come, or Visions of Heaven and Hell, <i>cloth</i> ,	-	1s	6d.
——— Grace Abounding, - - - - -		2s	0d.
——— Sighs from Hell, <i>cloth</i> , - - - - -		2s	0d.
——— Pilgrim's Progress, <i>cloth</i> , - - - - -		2s	0d.
——— Do Complete in Three Parts, <i>cloth</i> , - - - - -		2s	6d.
——— Water of Life, <i>sewed</i> , - - - - -		1s	6d.
Dyer's Christ's Famous Titles, <i>cloth</i> , - - - - -		2s	6d.
Gathrie's Christian's Great Interest, <i>cloth</i> , - - - - -		2s	0d.
M'Alpine's Gaelic and English, and Gaelic and English Pronouncing Dictionary, <i>cloth</i> , - - - - -		9s	0d.
M'Intyre's Songs, - - - - -		2s	0d.
M'Kenzie's Beauties of Gaelic Poetry, <i>cloth</i> - - - - -		10s	0d.
M'Leod and Dewar's Gaelic Dictionary, 8vo - - - - -		12s	0d.
Muir's Sabbath Lessons for Schools and Families, in Gaelic by Forbes, <i>sewed</i> , - - - - -		0s	4 <i>½</i> d.
Munro's Gaelic Grammar, <i>bound</i> , - - - - -		4s	0d.
——— Primer, <i>cloth</i> , - - - - -		2s	0d.
——— Treòraiche, or First Book for Schools, <i>cloth</i> , - - - - -		0s	9d.

Orders received by the following Agents.—

ABERDEEN, J. A. Wilson, Bookseller.	GAIRLOCHY, D. Cameron,
ABERFELDY, D. Cameron, do.	GREENOCK, Hislop, Innes, & R. Stewart, Booksellers.
CAMPBELLTON, M'Ewen, and Ralston, Booksellers.	INVERNESS, James Smith, Bookseller.
COMPACH, David M'Duff, Schoolmaster.	OBAN, James Miller, do.
CHIEFF, A. M'Donald, Bookseller,	——— Dugald M'Dougall, Jun., Merchant.
DINGWALL, James Keith, do.	EDINBURGH, M' Lachlan & Stewart, PERTH, D. Wood, Bookseller.
EDINBURGH, M' Lachlan & Stewart, Booksellers.	ROTHESAY, A. Anderson, do.
FORTWILLIAM, Wilkinson, Steamboat Agent.	STORNOWAY, Macpherson & Co. Booksellers,

Subscriptions paid in advance.

GLASGOW; WM, GILCHRIST, 145 ARGYLE STREET.
EDINBURGH; MACLACHLAN & STEWART.Printed and Published at 145 Argyle Street, on the First Day of each Month,
by WILLIAM GILCHRIST, residing at 22 Centre Street, Tradeston, Glasgow.

